

CONSILIUL RAIONAL DROCHIA

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
SOCIO-ECONOMICĂ
A RAIONULUI DROCHIA**

**COMPONENTA APĂ ȘI CANALIZARE
(2018 – 2025)**

DROCHIA, 2018

**Componenta de AAC din SDSE este aprobată
prin decizia nr. 6/9 din 10.12.2018
a Consiliului Raional Drochia**

Elaborat cu suportul:

Proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Această activitate este realizată cu sprijinul financiar al Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și al Guvernului Suediei.

Partenerii proiectului:

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Agențiile pentru Dezvoltare Regională Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia

Autor:

Grupul de Lucru Planificare Strategică a raionului Drochia

Opiniile exprimate în prezentul text aparțin autorului/autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al GIZ, finanțatorilor și partenerilor proiectului MSPL.

Cuprins

Lista figurilor	4
Lista tabelelor	4
Lista anexelor	4
Abrevieri si Acronime	5
Glosar de termeni	5
1. Introducere (cu referire la partea generala a SDSE)	7
1.1. Metodologia de elaborare a Strategiei pe AAC	7
1.2. Cadrul legal si instituțional in domeniul AAC	8
1.3. Informatii generale despre raionul Drochia.....	11
2. Analiza Diagnostic	13
2.1. Context național și regional.....	13
2.2. Acoperirea cu servicii (i. Alimentarea cu apă, ii. Canalizare)	16
2.3. Situația curentă privind aprovizionarea cu apă și servicii de canalizare a raionului	25
2.3.1. Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare.....	25
2.3.2. Accesibilitatea serviciilor de apa și canalizare.....	28
2.3.3. Calitatea serviciilor (i. Alimentarea cu apă, ii. Canalizare)	28
2.3.4. Eficiența operațională	29
2.3.5. Operatorul urban / raional	32
2.4. Finanțarea sectorului AAC	34
2.5. Planificarea in sector. Regionalizarea/cluster-izarea raionului Drochia.....	38
2.6. Aspecte sociale și de gen	39
2.7. Analiza SWOT	41
3. Strategia de dezvoltare a sectorului de apă-canalizare din raion.....	43
3.1. Formularea obiectivului sectorial /viziunea de dezvoltare (până în anul 2025)	43
3.2. Abordarea priorităților	43
3.3. Formularea obiectivelor specifice de dezvoltare.....	45
4. Planul de Acțiuni	50
5. Mecanismul Evaluare și Monitorizare.....	61
Anexe	62

Lista figurilor

Figura 1 Harta Amplasarii raionului Drochia	11
Figura 2 Prognoza demografică pentru orașul Drochia, 2014-2050, mii persoane	12
Figura 3 Resursele de apă centralizate în r. Drochia.....	17
Figura 4 Acoperirea populației raionului drochia cu apeduct (%).....	18
Figura 5 Numărul de localități din raionul Drochia ce dispun de sistem centralizat de alimentare cu apă, anul 2018	18
Figura 6 Prezența sistemului centralizat de apă pe primării, raionul Drochia	20
Figura 7 Acoperirea populației raionului Drochia cu sisteme de canalizare, %	21
Figura 8 Disponibilitatea sistemului centralizat de canalizare	21
Figura 9 Ponderea medie a facturilor achitate în localitățile ce dispun de apeduct (%).....	23
Figura 10 Volumul pierderilor înregistrate în mediu pe zi din totalul de apă (%)	23
Figura 11. Structura consumului de apă, m3/an	24
Figura 12 Lungimea rețelelor de alimentare cu apa din raionul Drochia și porțiunile ce necesită reabilitare (km)	25
Figura 13 Lungimea rețelei de alimentare cu apă la nivel de comună.	26
Figura 14 Lungimea rețelelor de canalizare din or. Drochia și porțiunile ce necesită a fi reabilite (km)	27
Figura 15 Costul unui metru cub de apă potabilă pentru gospodăriile casnice în r. Drochia	28
Figura 16 Forma organizatorico-juridică de operare a sistemului AAC	30
Figura 17 Intenționări de a schimba forma organizatorico-juridică de operare a sistemului AAC	30
Figura 18 Gradul de contorizare din numărul total de gospodării conectate la apeduct.....	31
Figura 19 Numărul de angajați ai operatorilor AAC din r-nul Drochia	32
Figura 20 Necesități în dotare tehnică a operatorilor din r-nul Drochia	33
Figura 21 Costul estimativ si aprobat pentru proiectul GIZ în orașul Drochia	34
Figura 22 Abordarea etapizată privind dezvoltarea și gruparea serviciilor de alimentare cu apă	44
Figura 23 Abordarea etapizată privind dezvoltarea serviciilor de canalizare.....	45

Lista tabelelor

Tabelul 1 Localități ce nu dispun de sisteme centralizate de apă, iunie 2018	19
Tabelul 2 Primării ce nu dispun de sisteme de canalizare centralizate, iunie 2018.....	22
Tabelul 3.Dinamica veniturilor disponibile totale pe republică, 2014-2017.....	32
Tabelul 4 Proiecte implementate în perioada anilor 2015-2018	35
Tabelul 5 Proiecte investiționale în desfășurare (2017- 2019)	35
Tabelul 6 Proiecte investiționale planificate, elaborate și în căutare de finanțare	37
Tabelul 7 Principalele direcții pentru dezvoltarea rși eficientă a serviciilor de alimentare cu apă	43
Tabelul 8 Planul de acțiuni determinat pentru perioada de timp: 2018-2025	50

Lista anexelor

Anexa 1 Formular de Monitorizare a implementării Strategiei SDSE, Componenta AAC	62
Anexa 2 Operatorul urban “Apa Canal” Drochia	63
Anexa 3 Operatorii de servicii din primăriile raionului Drochia	70
Anexa 4 Schema sistemului de alimentare cu apă Clusterul Nistru	71
Anexa 5 . Schema sistemului de alimentare cu apă Clusterul or. Drochia	72

Abrevieri si Acronime

SDSE	Strategia de Dezvoltare Socio-Economică
AAC	Aprovizionarea cu apă si servicii de canalizare
APL	Administrația Publică Locală
MADRM -	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MF	Ministerul Finanțelor
CRS	Comisia Regională Sectorială
CRDN	Consiliul Regional de Dezvoltare Nord

Glosar de termeni

<i>Agglomerare –</i>	Zonă în care populația și/sau activitățile economice sunt suficient de concentrate pentru a face posibilă colectarea apelor uzate orășenești și dirijarea lor spre o stație de epurare sau spre un punct final de evacuare;
<i>Aprovizionare cu apă</i>	Totalitatea activităților și lucrărilor efectuate în scopul captării, tratării, transportării, înmagazinării și distribuiri apei potabile către consumatori;
<i>Aducțiune</i>	sistem constructiv prin care se asigură transportul apei în deplină securitate de la captare la rezervor;
<i>apă tehnologică</i>	apă folosită pentru asigurarea unui proces tehnologic (spălare, diluare, răcire etc.);
<i>ape menajere uzate</i>	ape de canalizare rezultate din folosirea apei în gospodării, instituții publice și servicii, care provin din metabolismul uman, din activități menajere și igienico-sanitare și care sînt deversate în sistemul de canalizare;
<i>apă industrială uzată branșament de apă</i>	apă uzată care provine din procesul industrial de producție; parte din rețeaua publică de alimentare cu apă, care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție a apei și instalația internă de apă a unei incinte sau a unei clădiri.
<i>Cluster -</i>	aglomerații de localități unde se poate organiza un serviciu AAC eficient si durabil
<i>contor (apometru)</i>	aparat pentru măsurarea volumului de apă potabilă/ tehnologică livrată consumatorului sau a volumului de ape uzate evacuate în sistemul public de canalizare;
<i>operator</i>	persoană juridică care dispune, dirijează, exploatează și întreține un sistem public de alimentare cu apă și de canalizare și furnizează consumatorilor serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în baza unui contract;
<i>rețea de canalizare</i>	construcție din canale colectoare, construcții-anexă etc., care asigură colectarea și transportul apei de canalizare la stația de epurare;
<i>rețea de transport al apei</i>	parte a sistemului public de alimentare cu apă, constituită din rețeaua de conducte magistrale, armături și din construcții-anexă, care asigură transportul apei;

<i>sistem public de alimentare cu apă</i>	- ansamblu de instalații tehnologice, echipamente funcționale și dotări specifice prin care se realizează serviciul public de alimentare cu apă. Sistemul public de alimentare cu apă cuprinde următoarele componente: captări, aducțiuni, stații de tratare, stații de pompare cu sau fără hidrofor, rezervoare de înmagazinare, rețele publice de transport al apei, rețele publice de distribuție a apei;
<i>sistem public de canalizare</i>	- ansamblu de instalații tehnologice, echipamente funcționale și dotări specifice prin care se realizează serviciul public de canalizare. Sistemul public de canalizare cuprinde, în special, următoarele componente: rețele publice de canalizare, stații de pompare, stații de epurare, colectoare de evacuare spre emisar;
<i>studiu de fezabilitate</i>	document elaborat pentru o investiție în infrastructura de alimentare cu apă și canalizare, ce prezintă o analiză a capacității de a dezvolta și finaliza cu succes un proiect prin luarea în considerare a tuturor factorilor tehnici, financiari, de mediu, socioeconomiici și instituționali;

1. Introducere (cu referire la partea generala a SDSE)

Acest document prezintă actualizarea componentei de Apă și Canalizare din cadrul Strategiei de Dezvoltare Socio-economică a raionului Drochia, aprobată în anul 2016.

Documentul - capitol privind sectorul de „Apă și canalizare” este elaborat în vederea detalierii situației actuale pe teritoriul raionului privind aprovizionare cu apă și canalizare, identificare a necesităților, oportunităților de dezvoltare a acestei componente, cât și planificarea ulterioară a acțiunilor. Rezultatul scontat este asigurarea accesului populației la servicii calitative și accesibile de AAC în raionul Drochia.

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a Raionului Drochia a fost elaborată pe perioada 2016-2020 și conține informații despre capitolul AAC în linii generale, cu accent pe situația din orașul Drochia. Informație despre situația AAC în celelalte localități este prezentată foarte vag. Lipsește analiza cantitativă detaliată în acest sector.

Cele mai pertinente raționamente de justificare a necesității actualizării capitolului Apa și canalizare au fost:

- elaborarea și aprobarea în ultimii ani a unor noi documente relevante sectorului AAC (studii de oportunitate și fezabilitate)
- lansarea mai multor proiecte locale și intercomunitare, care nu se regăsesc în documentul existent
- necesitatea de analiză și abordare a opțiunilor de canalizare, nu doar de alimentare cu apă
- transferul accentului de la ”acces la serviciile de apă și canalizare” pe ”conectivitate la servicii apă și canalizare” și sporirea calității serviciilor pentru apropierea de standardele europene

Această actualizare a fost posibilă cu sprijinul financiar al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), iar procesul de elaborare a capitolului a fost efectuat de Grupul de Lucru, constituit prin Dispoziția Președintelui Raionului Drochia nr. 02/1-5-10 din 05 martie 2018, facilitat de experți naționali calificați, cu implicarea consultanților regionali, Agenției de Dezvoltare Regională Nord, facilitatori ai organizațiilor societății civile.

Datele utilizate în elaborarea documentului au fost bazate pe indicatori calitativi și cantitativi furnizați de autoritățile publice locale I și II din raion, Biroul Național de Statistică, Agenția de Dezvoltare Regională Nord, rapoarte și studii recent elaborate la nivel regional.

1.1. Metodologia de elaborare a Strategiei pe AAC

A fost utilizată o metodologie de planificare inovativă, având la bază principiul compilării priorităților naționale de dezvoltare a sectorului cu prioritățile locale ale raionului Drochia. Actualizarea documentului s-a desfășurat într-o manieră participativă asigurând implicarea activă a reprezentanților autorităților publice de nivelul I și II, a instituțiilor de stat abilitate cu atribuții în

domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, a instituțiilor sociale, sectorului asociativ, Grupul Local de Planificare Strategică, creat prin dispoziția Președintelui raionului.

Astfel, mai jos sunt următoarele acțiuni întreprinse:

- *Pregătirea* – elaborarea, discutarea și aprobarea metodologiei de evaluare a situației existente și Planului de Lucru;
- *Evaluarea documentelor strategice de nivel regional, național, sectorial relevante sectorului Apă și canalizare din raionul Drochia;*
- *Colectarea informației în baza unui chestionar privind situația existentă la nivel local în toate cele 28 de primării, componente ale raionului Drochia,* pentru fundamentarea și argumentarea deciziilor și a intervențiilor necesare de realizat în domeniul aprovizionării cu apă și servicii canalizare;
- *Elaborarea Profilului Diagnostic în baza analizei informațiilor colectate în conformitate cu metodologia aprobată și coordonarea lui cu GLPS și alți factori interesați;*
- *Elaborarea Contextului Strategic prin stabilirea priorităților naționale,* reieșind din politicile publice naționale pentru sectorul AAC și *identificarea priorităților locale* în mod participativ în cadrul atelierelor de planificare strategică;
- *Validarea Planului de acțiuni în domeniul AAC pentru anii 2018-2025* realizată în cadrul ședinței Grupului de lucru raional;
- Consultarea publică a proiectului Capitolului de “Apa și canalizare” pe pagina oficială a CR Drochia și organizarea audierilor publice;
- *Ajustarea proiectului Capitolului de “Apa și canalizare” conform recomandărilor și sugestiilor;*
- *Transmiterea Capitolului de “Apa și canalizare” pentru aprobare către CR Drochia.*

1.2. Cadrul legal și instituțional în domeniul AAC

Cadrul legal. Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizarea localităților din Republica Moldova, Indicatorii – țintă privind apa și sănătatea aprobați în cadrul acțiunilor de aderare la Protocolul de la Londra plasează serviciile de alimentare cu apă și de canalizare în sfera activităților de interes economic general și încearcă să alinieze aceste servicii la conceptul european, având în bază următoarele obiective fundamentale:

- descentralizarea serviciului de alimentare cu apă și canalizare și creșterea responsabilităților autorităților locale cu privire la calitatea serviciilor asigurate populației;
- extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii;
- promovarea principiilor economice de piață și reducerea gradului de monopol.

În același timp necesită de menționat că legislația nu s-a dezvoltat în următoarele direcții, cum ar fi:

- redefinirea conceptelor și mecanismelor de protecție socială a segmentelor defavorizate ale populației și reconsiderarea raportului preț/calitate;
- atragerea capitalului privat în finanțarea investițiilor din domeniul infrastructurii sistemelor de alimentare cu apă și canalizare;
- instituționalizarea creditului local și extinderea contribuției acestuia la finanțarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.

Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărîrea 1188 din 02.11.2004 cu privire la Planul de acțiuni privind funcționarea apeductului "Soroca-Bălți" și alimentarea cu apă a unor localități din țară, prin care raionul Drochia face parte din proiectul Soroca – Bălți.

Aceasta prevede următoarele activități:

1. Elaborarea documentației de proiect privind construcția ramificațiilor de la apeductul „Soroca-Bălți” spre localitățile Floresti, Drochia, Singerei, Riscani și Telenesti;
2. Realizarea proiectului privind construcția ramificațiilor de la apeductul „Soroca-Bălți” spre localitățile menționate.

Administrațiile raioanelor menționate mai sus au semnat un memorandum privind colaborarea în comun pentru dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă, utilizând ca sursă aducțiunea Soroca – Bălți. Există deja câteva studii și documente elaborate pentru asigurarea cu apă a orașului Drochia și a localităților din jurul orașului prin intermediul apeductului Soroca-Bălți. Însă, acest proiect a fost stagnat, și se află în căutarea unui nou finanțator.

Activitatea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare la nivel național sunt reglementate de următoarele regulamente și acte normative:

- Regulamentul – cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare. Aprobate prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.656 din 27 mai 2002;
- Regulamentul – cadru privind exploatarea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare. Ordin nr.6 din 24.01.2006 ADR.
- Metodica elaborării normativelor de consum tehnologic al apei la întreprinderile prestatoare de servicii alimentare cu apă și canalizări a Republicii Moldova. Aprobate de MDT, C și GC al RM cu ordinul nr. 163 din 27.10.1999;
- Regulament-Cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților. Ordinul nr.40 din 18.02.2005 al Departamentului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului.
- Regulamentul securității tehnice la exploatarea gospodăriei apeduct și canalizare. Aprobate de MGC și L cu ordinul nr.69 din 11 martie 1990;
- Consiliul raional va prevedea în planurile sale de monitorizare îndeplinirea acestei strategii, adaptarea și aprobarea prin decizia Consiliului Raional Drochia, cât și aplicarea acestor prevederi în practică.

Republica Moldova este parte semnatară a mai multor convenții și parteneriate relevante pentru sectorul AAC: Acordul de Parteneriat și Cooperare cu UE, Convenția Espoo, Convenția de la Helsinki, Protocolul Apa și Sănătatea, Convenția CIPFD, Protocolul referitor la Răspunderea Civilă, Convenția Aarhus, acorduri bilaterale cu Ucraina și România.

Cadrul instituțional. *Nivel național.* Cadrul instituțional în domeniul elaborării și promovării politicilor AAC la nivel național a suferit schimbări în urma reformei Guvernului Republicii Moldova desfășurate pe parcursul anului 2017. Astfel, acesta include următoarele organe centrale de specialitate ale administrației publice:

- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM);
- Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS);

- Ministerul Economiei și Infrastructurii (MEI);
- Ministerul Finanțelor (MF).

Domeniul de intervenție al acestor instituții ține de elaborarea politicilor publice în domeniu și reglementarea activității în sector. Un număr de servicii de stat, subordonate Ministerelor și desconcentrate în raionul Drochia, monitorizează la nivel local aprovizionarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor.

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) este autoritatea publică centrală cu importante competențe de reglementare a serviciilor AAC. Printre competențele acesteia se numără următoarele:

- Licențierea operatorilor de servicii AAC;
- Elaborarea și aprobarea metodologiei de calcul al tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate;
- Aprobarea tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă tehnologică, prestate centralizat la nivel de municipiu (oraș) și raion, stabilite în conformitate cu metodologia de calcul al tarifelor;
- Elaborarea și aprobarea altor reglementări pentru serviciile AAC.

Nivel regional. La nivel regional, ADR Nord este principala instituție, alături de Consiliul Regional de Dezvoltare (CRD) Nord, care are responsabilitatea și autoritatea elaborării strategiei și implementării politicilor de dezvoltare regională, inclusiv în domeniul accesului la servicii AAC de calitate.

Comisia Regională Sectorială în domeniul AAC a fost creată în cadrul CRD Nord prin decizia acestuia din urmă nr. 3 din 29 iunie 2017.

CRS este o structură fără personalitate juridică, cu funcție consultativă pentru CRD, având drept scop abordarea multidimensională și elaborarea unor repere și recomandări pentru CRD în vederea asigurării unei dezvoltări durabile a sectorului respectiv, inclusiv utilizarea eficientă și atragerea de noi resurse financiare și umane în vederea asigurării unei dezvoltări durabile a sectorului, având la bază următoarele sarcini:

- a) Analiza și distribuirea informațiilor și datelor referitoare la dinamica dezvoltării sectoriale a teritoriilor locale și regionale, precum și a inegalităților existente între acestea;
- b) Elaborarea viziunii pentru documentele de politici în contextul amenajării teritoriilor și dezvoltării acestora;
- c) Consolidarea unui forum în cadrul autorităților locale și regionale cu scopul de a examina și împărtăși experiențe care ajută la standardizarea metodelor de observare și analiză la nivel regional, precum și pentru ajustarea intervențiilor identificate în cadrul politicilor naționale la nivel regional;
- d) Încurajarea acțiunilor de dezvoltare a inovațiilor și soluțiilor analitice prin identificarea necesităților de dezvoltare a capacităților actorilor regionali și, respectiv, prin identificarea resurselor pentru organizarea unor programe de studiu și de cercetare care ar contribui la dezvoltarea unor cadre conceptuale și instrumente eficiente în acest sens.

Nivel local. La nivel local, serviciile AAC sunt în competența administrației publice locale (APL) de nivelul I (primării) și APL de nivelul II (consilii raionale).

Consiliile raionale decid, în condițiile legii și în limitele competenței sale, organizarea serviciilor publice de interes raional și/sau regional și aprobă tarifele la serviciile cu plată prestate de acestea.

Informația colectată în baza chestionarelor denotă faptul că consiliul raional dispune de 2 funcționari, la care domeniul AAC este inclus în domeniile sale de responsabilitate.

1.3. Informatii generale despre raionul Drochia

Amplasarea geografică

Raionul Drochia (situat la latitudinea 48.0349 longitudinea 27.8161 și altitudinea de 144 metri față de nivelul mării) este amplasat în partea de Nord – Vest a Republicii Moldova la o distanță de 167 km de la capitala republicii - municipiul Chișinău, avînd următoarele vecinătăți administrative – raioanele: Dondușeni (nord), Rîșcani (vest), Soroca (est), Sîngerei (sud), Florești (sud-est). În teritoriul raionului Drochia sînt amplasate 28 primării (40 localități). Suprafața totală a raionului constituie - 99991,47 ha (999,91 km²).

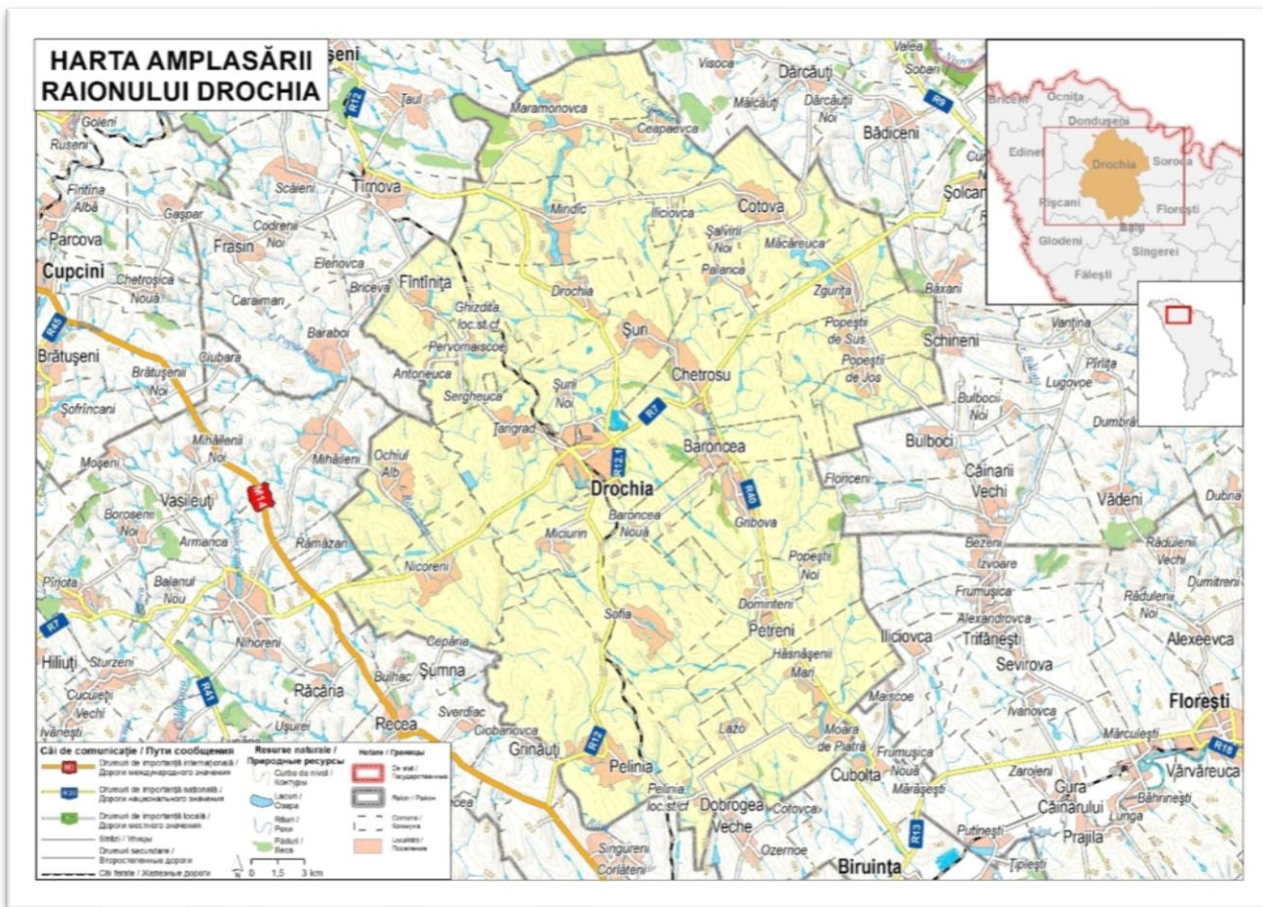

Figura 1 Harta Amplasarii raionului Drochia

Relieful în mare parte reprezintă o cîmpie deluroasă, puternic dezmembrată de văi, cu o înclinăție generală din Nord-Vest spre Sud-Est, fiind puternic influențat de procese exogene (alunecări de teren și eroziuni). Resursa naturală principală o constituie solurile cu bonitate medie de 67 puncte, ce țin de regiunea cernoziomurilor tipice și levigate, caracteristice Cîmpiei Colinare a Bălțului. În lunca Răutului și ale râurilor mici se întîlnesc soluri aluviale, mlăștinoase, iar pe înălțimi – cernoziomuri de fînețe.

Clima raionului, ca și a republicii în ansamblu, este temperată continentală cu veri călduroase și secetoase și cu ierni reci. Cantitatea medie anuală a precipitațiilor variază între 520 – 620 mm. Temperatura medie anuală constituie 8 grade. Viteza medie anuală a vîntului e de 4,4 m/sec, cu

intensificări în februarie-martie și noiembrie. Apele subterane constituie sursa principală de apă potabilă și uz gospodăresc în raion.

Unele straturi acvifere conțin și ape minerale (izvor de apă satul Cotova). Rețeaua hidrologică (apele de suprafață) include râurile Răut (afluent al Nistrului), Cubolta și Căinari (afleuți ai Răutului). Nodul hidrotehnic „Costesti-Stinca” (construcție comună URSS și România) cu capacitate de 32MGW, Suprafața bazinului acvatic, care deservește stația hidroelectrică e de 59 km² și volumul de apă 1280mln m³. În ceea ce privește orașul Drochia, aceasta este una din localitățile cu resurse acvatice cu un nivel sporit de resurse acvatice, ce nu corespund parametrilor de calitate (cei ce țin de aspectul microbiologic, chimic și cantitativ).

Accelerarea *dezvoltării economice* și culturale a Drochiei a fost condiționată, în mod decisiv, de construcția fabricii de zahăr, începută în 1954 și finisată în 1957.

Situația demografică

Raionul Drochia deține o populație de 86 800 locuitori, centrul raional (or. Drochia) deține 20 400 persoane. Densitatea populației este de 113,24 locuitori/km². Tendința demografică prevede o diminuare a numărului populației către anii 2050, fapt ce creează impendimente semnificative în organizarea oricărui serviciu comunal. (figura 2)

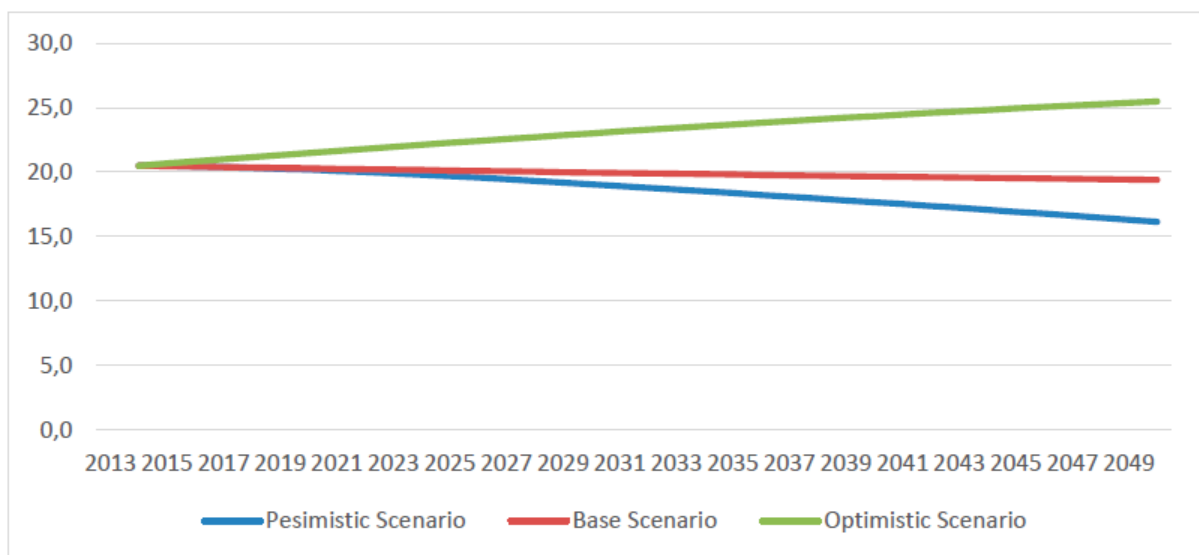

Figura 2 Prognoza demografică pentru orașul Drochia, 2014-2050, mii persoane

Sursa: Prognoza GIZ/MSPL

Monumente Hidrologice:

Monument al Naturii Hidrologic "Izvoarele din Cotova". Este Arie naturală protejată de stat. Se întinde pe o suprafață de 6 ha, lângă satul Cotova raionul Drochia, la poalele pantei stângi a râului Căinari.

Monument al Naturii Hidrologic "Izvorul din satul Fântânița". Este Arie naturală protejată de stat cu apă obișnuită. Se întinde pe o suprafață de 2 ha în satul Fântânița, raionul Drochia.

Monument al Naturii Hidrologic "Izvoarele din satul Mândâc". Este Arie naturală protejată de stat, cu apă obișnuită. Se întinde pe o suprafață de 0,5 ha la nord de satul Mândâc, raionul Drochia pe malul stâng al râului Cubolta.

2. Analiza Diagnostic

2.1. Context național și regional

Actualizarea componentei de “Apă și canalizare” din cadrul Strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Drochia pentru perioada 2018 – 2025 este un document de politică publică locală, elaborat conform cerințelor și normelor de elaborare a documentelor de politici naționale¹ și locale², care are la bază documentele de programare locală, regională și națională, Îndrumarului Metodologic privind actualizarea componentei ‘apă și canalizare’ din cadrul strategiilor raionale de dezvoltare socio-economică, elaborată de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Scopul Strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Drochia, componenta aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC) este de a oferi o orientare clară pe domeniul dezvoltării sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare în scopul de asigurare a accesului populației la servicii îmbunătățite cantitativ și calitativ.

Strategia a fost elaborată în corespundere cu următoarele priorități naționale:

- Reducerea morbidității provocate de calitatea apei
- Creșterea nivelului de aprovizionare a populației cu apă și canalizare
- Asigurarea aprovizionării cu apă timp de 24 ore din 24 ore
- Creșterea nivelului de asigurare a populației cu sisteme de canalizare îmbunătățite
- Stoparea deteriorării infrastructurii existente
- Accesul îmbunătățit al copiilor din școli și grădinițe la apă sigură.

În cadrul procesului participativ de elaborare a strategiei au fost prioritizate și prioritățile raionale. Acestea sunt:

- Îmbunătățirea dezvoltării economice
- Sporirea numărului de persoane care beneficiază de servicii calitative de apă și canalizare
- Îmbunătățirea accesului la aprovizionarea cu apă și canalizare pentru instituțiile publice

Prezenta Strategie este corelată cu cele mai importante documente strategice naționale, sectoriale și regionale, care la rândul lor au fost dictate și de vectorul politic de integrare europeană al țării noastre, de cerințele actuale de aliniere a legislației naționale la prevederile directivelor Uniunii Europene și de asigurare a unei dezvoltări durabile a țării:

- *Strategia de Alimentare cu Apă și Sanitație a Republicii Moldova 2014 – 2028;*
 - *Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2016 – 2020;*
 - *Strategia de Mediu a Republicii Moldova (2014-2023);*
 - *Strategia de Dezvoltare Regională (SDR) Nord 2016 – 2020;*
 - *Programul regional sectorial (PRS) în domeniul alimentării cu apă și canalizare (AAC) din Regiunea de dezvoltare Nord (RDN);*
 - *Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru (2017-2022);*
- Raionul Drochia face parte din Districtul Nistru, din categoria orașelor de mărime mijlocie.

Totodată, s-a luat în considerație și analizat:

¹Hotărâre nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici

² Ghidul practic de elaborare a strategiilor raionale de dezvoltare socio-economică (SDSE).

- *Studiu de fezabilitate pentru proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia”*

Strategia de Alimentare cu Apă și Sanitație a Republicii Moldova 2014 – 2028, aprobată prin HG nr. 199 din 20 martie 2014, este principalul documentul de politici în domeniul AAC în Republica Moldova. Obiectivul general al Strategiei îl constituie asigurarea graduală a accesului la apă de calitate și canalizare adecvată pentru toate localitățile din Republica Moldova. În particular, în conformitate cu prevederile strategiei [aliniat la ODM ale Organizației Națiunilor Unite], minim 65% din populația Republicii Moldova urmează să fie asigurată cu servicii de alimentare cu apă până în anul 2020 și canalizare până în 2025. Pentru realizarea dezideratelor propuse, Strategia prevede un budget total de 705 milioane euro (echivalent a 11,329 milioane lei) în perioada 2014-2028, din care 194 milioane euro investite în primii cinci ani (2014-2018). Totodată, Strategia a definit mai multe obiective strategice de reformare și modernizare a sectorului, care trebuie luate în considerație:

- *Descentralizarea completă a serviciilor publice de AAC*: APL de nivelul 1 sunt principalele entități responsabile de înființarea, organizarea și controlul funcționării serviciilor publice de AAC;
- Promovarea principiilor economiei de piață și atragerea capitalului privat în sector. În acest scop, urmează *reorganizarea întreprinderilor municipale în societăți comerciale*;
- *Promovarea oportunităților de regionalizare* în sector pentru reducerea costurilor și creșterea calității serviciilor prestate. În special, se va urmări (de perspectivă) crearea unor operatori regionali, care să furnizeze servicii de alimentare cu apă și canalizare pentru cel puțin 100 mii de locuitori, cu un prag de excludere a comunităților cu mai puțin de 5 mii de persoane în cazul canalizării și de 500 de persoane în cazul conectării la alimentarea cu apă potabilă. Scopul final al regionalizării îl reprezintă crearea a 3-5 companii regionale, care să furnizeze servicii de alimentare cu apă și canalizare pentru întreaga populație din Republica Moldova, cu excepția satelor mici.
- *Profesionalizarea serviciilor de AAC*, prin introducerea obligativității licențierii operatorilor din domeniu;
- Obligatorietatea armonizării cadrului legal național cu prevederile acquis-ului comunitar [e.g. Directivele # 2000/60/CE - Cadru Apa, # 91/271/ - epurarea apelor uzate, # 98/83/CE – standardele de calitate a mediului în folosirea apelor]. De asemenea, revizuirea și armonizarea normelor și regulilor tehnice de construcție;
- *Prioritizarea investițiilor publice pentru apă și canalizare, în conformitate cu numărul de locuitori*. În acest sens, investițiile se prevăd să fie alocate în mod prioritar comunităților urbane mari, unde există rețele ce necesită a fi reabilite și extinse, prin aceasta acoperind într-un termen relativ scurt un număr mai mare de locuitori care va avea acces la servicii de calitate.
- *”Depolitizarea” procesului de aprobare a tarifelor*, prin transferul competenței de reglementare tarifară de la APL la Agenția Națională de Reglementare în Energetică (ANRE).
- *Încurajarea implementării soluțiilor moderne și descentralizate de sanitație* (e.g. zone umede construite, toalete tip Ecosan, fose septice ecologice, etc.).

Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2016 – 2020, a fost aprobată prin Legea nr. 239 din 13.10.2016 și prevede activități și măsuri cu impact regional, cu recomandări de bază precum că:

- Investițiile publice se vor orienta în precădere spre proiecte cu impact regional, nu local,
- Pe toate căile urmează să fie promovate principiile de regionalizare în organizarea prestării serviciilor de AAC;

Strategia de Mediu (2014-2023), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24.04.2014, prevede ca obiectiv asigurarea accesului a circa 80% din populație la servicii centralizate de alimentare cu apă și a circa 65 % la servicii de canalizare până în anul 2023. Asigurarea utilizării raționale, protecției și conservării resurselor naturale prin îmbunătățirea calității a cel puțin 50% din apele de suprafață și implementarea sistemului de management al bazinelor hidrografice. De asemenea, Strategia prevede elaborarea programelor tehnice și investiționale pentru implementarea cerințelor privind epurarea apelor reziduale urbane, în conformitate cu prevederile Directivei 91/271/EEC a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor reziduale urbane (cu un buget de 2,8 mld lei, asigurat din surse publice și din partea donatorilor internaționali).

Strategia de Dezvoltare Regională (SDR) pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) reprezintă un document de politici pe termen mediu, fiind elaborată în baza prevederilor legislației în vigoare a Republicii Moldova și conform cadrului strategic în domeniul dezvoltării regionale. SDR Nord are rolul de a orienta dezvoltarea regiunii în perioada anilor 2016-2020. SDR Nord 2016-2020 a fost aprobată de către Consiliul Regional pentru Dezvoltare Nord (CRD Nord) prin decizia nr. 3 din 12.02.2016. Unul din obiectele specifice ale Strategiei este să asigure accesul la servicii și utilități publice calitative, cu măsura 1.2. *Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS și AAC*.

Programul regional sectorial (PRS) în domeniul alimentării cu apă și canalizare (AAC) din Regiunea de dezvoltare Nord (RDN). Scopul elaborării Programului este de a stabili direcțiile pentru dezvoltarea viitoare a serviciilor de Alimentare cu Apă și de Canalizare (AAC) în comunitățile din Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), în contextul dezvoltării regionale, așa cum sunt definite de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) în Republica Moldova. Programul Regional Sectorial AAC este un instrument operațional pentru planificarea regională cu principalele obiective: Sporirea capacității Autorităților Publice Locale (APL) în dezvoltarea de proiecte regionale durabile; Crearea tuturor condițiilor necesare pentru elaborarea unui portofoliu de proiecte în sectorul AAC în cele trei regiuni țintă de dezvoltare (Nord, Centru și Sud), care încorporează toate necesitățile de dezvoltare ale sectorului în conformitate cu cadrul relevant, strategic și în vigoare, legal și de politici.

Republica Moldova s-a angajat să se conformeze cu cerințele Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa (CENUE), cu Protocolul privind Apa și Sănătatea al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) și cu Convenția CENUE din 1992 privind Protejarea și Utilizarea Cursurilor de Apă și a Lacurilor Internaționale. Țintele stabilite prin Protocol sunt o continuare logică, dar într-un fel ambițioasă, a Țintelor ODM până în anul 2020. Printre altele, relevanță au următorii indicatori:

- Asigurarea accesului populației la surse de apă îmbunătățite:
Către anul 2020: pentru 80% din populația totală și 45% populația rurală.
- Asigurarea accesului populației la sisteme de canalizare îmbunătățite:
Către anul 2020: aproximativ 90% din populația urbană și 70% populația rurală.

Dezvoltarea sectorului AAC din raion trebuie planificată luând în considerație **Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 814 din 17.10.2017. Planul oferă o descriere generală a districtului bazinului hidrografic Nistru, și încurajează participarea publicului la gestionarea durabilă a resurselor de apă. Planul prevede următoarele obiective generale:

- Prevenirea deteriorării stării apelor de suprafață și subterane până în 2022;

- Protecția și îmbunătățirea stării corpurilor de apă de suprafață, inclusiv a celor care fac obiectul desemnării corpurilor de apă puternic modificate și artificiale, precum și a corpurilor de apă subterană în vederea atingerii „stării bune” până în 2030;
- Reducerea progresivă a poluării corpurilor de apă de suprafață și a celor subterane din surse punctiforme și difuze.

Planul de măsuri pentru implementarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrologic Nistru pentru perioada 2017-2022 prevede reducerea poluării din surse punctiforme cu 25% până în anul 2022.

Studiu de fezabilitate pentru proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia” propune o etapizare structurată a Programului de Investiții Prioritare (PIP) și crearea condițiilor necesare pentru implementarea viitoare a PIP în raionul Drochia. SF se concentrează, în special, pe implementarea primei faze a PIP, care acoperă perioada 2015-2018 în continuare fiind numit Proiect.

PIP, la fel ca și Proiect include doar orașul Drochia. *Obiectivul* Studiului de fezabilitate este elaborarea unui program accesibil, eficient și cu cost minim, structurat pe faze, pentru reabilitarea și extinderea infrastructurii de AAC, precum și facilitarea regionalizării serviciilor de AAC. *Scopul* PIP constă în extinderea ariei de acoperire și ratei de conectare a populației la serviciile de alimentare cu apă și de canalizare: pentru serviciile de alimentare cu apă aria de acoperire va crește cu 5%, de la 95% la 100%, iar rata de conectare va crește cu 12%, de la 64% până la 76%; pentru serviciile de canalizare aria de acoperire va crește cu 20%, de la 79% la 99%, iar rata de conectare va crește cu 12%, de la 47% până la 59%. Scopul investițiilor prioritare, prevăzute în Faza 1 (considerate ca „Proiect”, 2015-2018) constă în extinderea cu 5% a accesului populației la serviciile de alimentare cu apă, de la 95% până la 100% a ariei de acoperire și cu 4% a ratei de conectare, de la 64% până la 68%.

Componenta AAC din cadrul acestei strategii este elaborată pentru perioada 2018 – 2025 și depășește termenii generali ai SDSE. Stabilirea direcțiilor de dezvoltare a sectorului AAC s-a bazat pe prevederile generale ale SDSE a raionului Drochia.

Strategia este orientată spre asigurarea unei dezvoltări durabile, fondată pe un echilibru între dezvoltarea economică, echitatea socială, utilizarea eficientă și protejarea mediului înconjurător. Acest document va fi ulterior încorporat în SDSE a raionului Drochia actualizată.

2.2. Acoperirea cu servicii (i. Alimentarea cu apă, ii. Canalizare)

Rețeaua hidrografică a raionului Drochia este determinată de bazinele hidrografice ale râului Răut, care face parte din bazinul hidrografic al râului Nistru, fiind și cel mai mare afluent.

Alimentarea cu apă a localităților raionului Drochia conform sursei de apă se caracterizează astfel:

- Sistem bazat pe sursa de apă de la fântâni mină și, de obicei, acoperă doar o parte a populației;
- Consumul de apă din fântânile arteziene și izvoare.

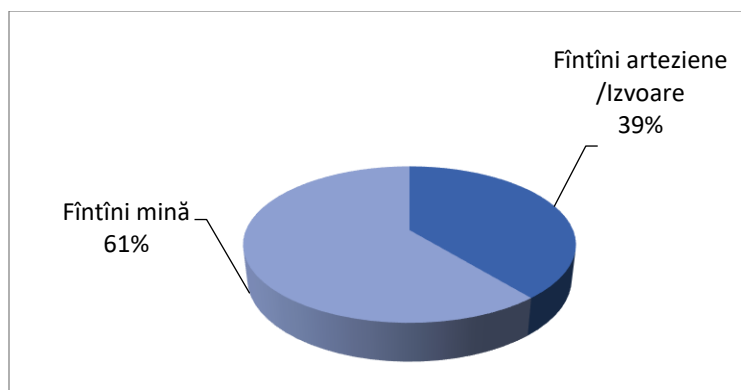

Figura 3 Resursele de apă centralizate în r. Drochia

Sursa: APL I din raionul Drochia

Apele de suprafață

Raionul Drochia este amplasat în bazinul hidrografic al râului Răut. Apele de suprafață nu sunt utilizate ca sursă de alimentare cu apă potabilă. Există și un Studiu de fezabilitate, elaborat în 2015 cu suportul financiar al BERD, care prevede extinderea rețelei de apeduct Soroca-Bălți în cinci raioane din nordul țării, inclusiv, Drochia și aprovizionarea localităților cu apă potabilă din râul Niostru (la moment proiectul este suspendat).

Apele subterane

Atunci când vorbim despre apele subterane din Republica Moldova, trebuie să distingem între apa freatică din fântânile de adâncime mică (2 - 40 m) și apa subterană din fântânile adânci (100 - 300 m).

În majoritatea zonelor rurale din Republica Moldova, în general, precum și în raionul Drochia, în special, apa subterană de adâncime mică este folosită ca sursă de apă principală. Pentru apa freatică de adâncime mică, problema majoră constă în concentrația de nitrați și contaminarea cu substanțe microbiologice, care este cel mai mult probabil cauzată de infiltrarea apelor uzate neepurate din latrine, precum și ca rezultat al creșterii numărului de vite. Majoritatea acviferelor de adâncime nu furnizează apă potabilă de calitate, cu excepția unor zone rurale și zone îndepărtate, unde se află zona captării, acest fapt datorându-se topografiei ariei protejate și neinfluențate de activitățile antropogene.

Raionul Drochia este asigurat cu apă din surse subterane funcționale, fântâni publice, fântâni individuale, izvoare, bazine de apă, lacuri, rîușoare, rezervații. Problema nitraților în apa potabilă e una dintre cele mai îngrijorătoare, deoarece circa 62% din fântâni și 5% din sondele arteziene folosite de populație conțin apă cu concentrații de peste $386,55 \pm 35,65$ mg/l ioni-nitrați (concentrația maximă admisibilă 50 mgNO₃ - /l).

S-a constatat, că consumul apei cu nitrați afectează dezvoltarea biologică a copiilor, provocând intoxicații cronice, care nu au manifestări clinice evidente. Prevenirea methemoglobinemiei constă în următoarele:

- întreruperea consumului apei cu conținutul de nitrați mai mare decât CMA;
- monitorizarea conținutului de nitrați din sursa de apă folosită;

- existența unor surse de apă alternative, consumul apei îmbuteliate și utilizarea filtrelor individuale, certificate igienic.

Conform analizei efectuate în cadrul procesului de elaborare a capitolului AAC, s-a identificat faptul că la moment, 30,15% din populație au acces la sisteme centralizate de aprovizionare cu apă (mediul urban – 80,5%, mediul rural – 17,2%). Pondere ce se clasifică inferior mediei pe țară de 54%, și mediei pe Regiunea de Dezvoltare Nord de 34%. Astfel, raionul prezintă rezerve mari în atingerea *țintelor dedezvoltare a mileniului a Republicii Moldova, care constituie 65% din populație cu acces la apă sigură până în anul 2025.*

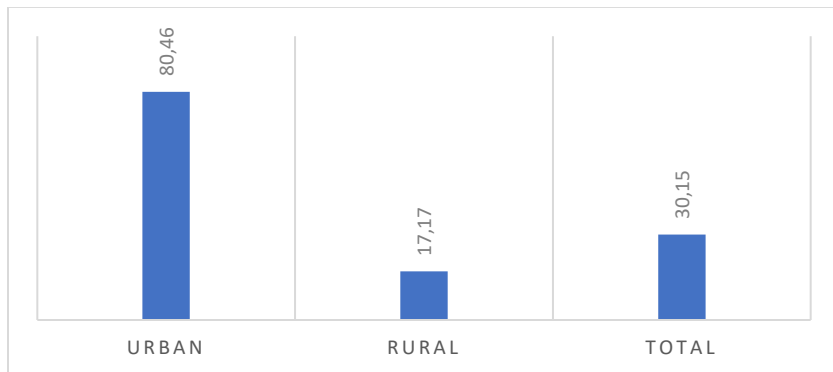

Figura 4 Acoperirea populației raionului drochia cu apeduct (%)

Sursa: APL I, din raionul Drochia

63% din numărul total de localități din raion nu dispun de sistem centralizat cu apă. Aceste localități sunt indicate în tabelul 1 de mai jos.

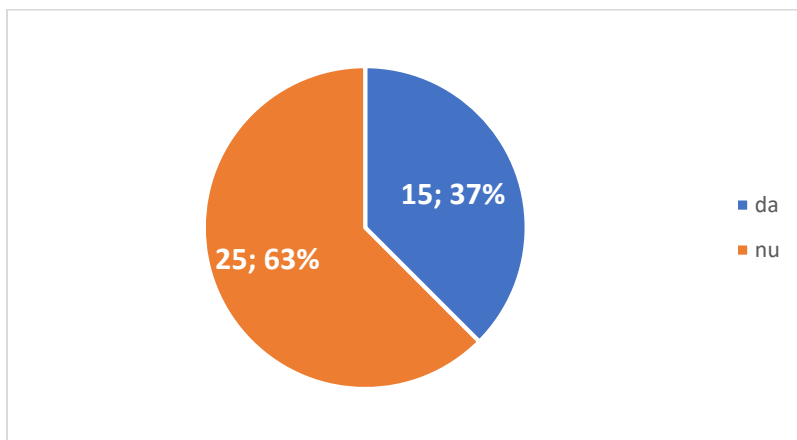

Figura 5 Numărul de localități din raionul Drochia ce dispun de sistem centralizat de alimentare cu apă, anul 2018

Sursa: APL I, din raionul Drochia

Tabelul 1 Localități ce nu dispun de sisteme centralizate de apă, iunie 2018

#	Localitatea	Populație, nr.	Inițiative de proiecte AA
1.	Sergheuca	83	-
2.	Popeștii de Sus	1784	-
3.	Iliciovca	226	--
4.	Șalvirii Vechi	518	
5.	Ceapaevca	338	-
6.	Șuri	3964	-
7.	Șurii Noi	650	-
8.	Zgurița	2840	-
9.	Pelinia	7538	-
10.	Baroncia Nouă	148	-
11.	Baroncia	1461	-
12.	Dominteni	1402	-
13.	s. Drochia	2707	Există proiect privind aprovizionarea cu apa si canalizare in s. Drochia
14.	Hăsnășenii Mari	1884	-
15.	Hăsnășenii Noi	1194	-
16.	Lazo	542	-
17.	Miciurin	1608	-
18.	Moara de Piatră	1659	-
19.	Holoșnița Nouă	176	-
20.	Palanca	328	-
21.	Șalvirii Noi	397	-
22.	Petreni	1077	-
23.	Popeștii Noi	102	-
24.	Popeștii de Jos	1902	-
25.	Măcăreuca	553	-

Sursa: APL I din raionul Drochia

În raionul Drochia este dezvoltat doar un sistem centralizat de apă potabilă, amplasat în orașul Drochia. **Sistemul existent de apă potabilă în orașul Drochia** a fost inaugurat în anul 1956 și asigură apa potabilă pentru 80,5% din numărul total de locuitori din orașul Drochia.

În alte localități a început dezvoltarea sistemelor centralizate de apă potabilă, dar în aproape toate localitățile, sistemele sunt doar în faza incipientă. În Tarigrad, care este situat în apropiere de orașul Drochia, este amplasat un sistem centralizat. Sistemul constă în 4 foraje și o rețea de distribuție extinsă cu lungime totală de 60 km.

Sursa de apă brută și tratarea apei

Sursa de apă subterană este situată în apropierea orașului Drochia. Sursa de apă constă în 7 foraje cu adâncimea totală de 150 m. Doar 3 foraje sunt dotate cu pompe.

Transportul și distribuția apei

Apa brută este pompată din rezervoarele amplasate la sursă până în rezervoarele situate în orașul Drochia, prin intermediul stației de pompare SP2. Stația de pompare SP2 are un regim de funcționare de 9 ore/zi. Pompele, instalațiile hidraulice și electrice sunt învechite și se află într-o stare avansată de degradare, având nevoie de înlocuire.

În raionul Drochia, peste 30% din primăriile raionului au o populație de sub 1,500 locuitori (11% din populație) și doar două primării au o populație de peste 5,000 locuitori, unde sunt concentrate circa 30% din populația raionului. Această situație crează impendimente în dezvoltarea, întreținerea și gestiunea sistemelor de alimentare centralizată cu apă și canalizare.

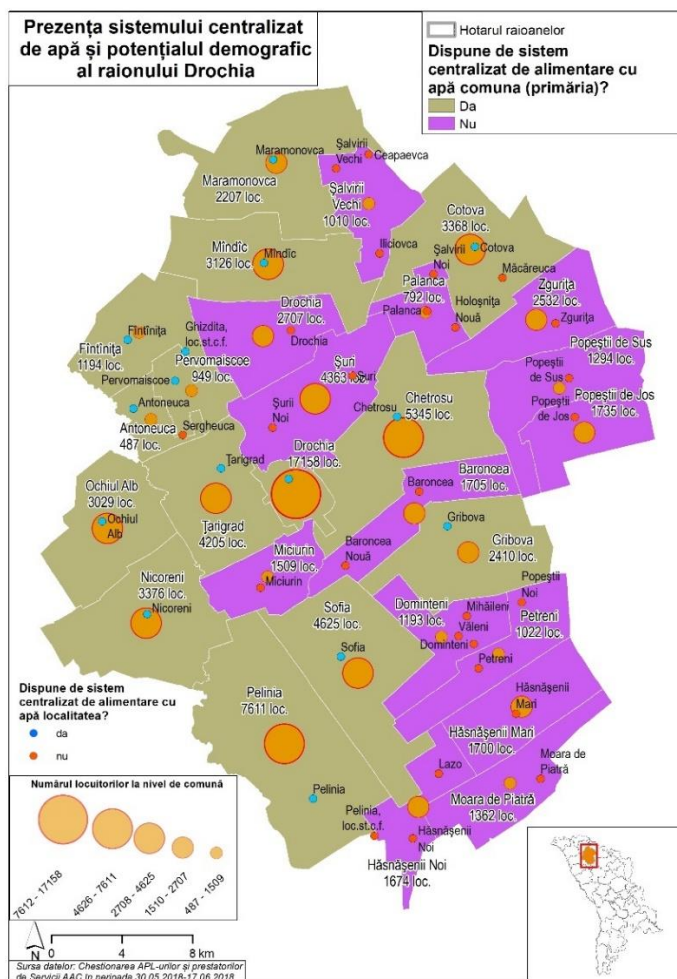

Figura 6 Prezența sistemului centralizat de apă pe primării, raionul Drochia

Sursa: APL I din raionul Drochia

La capitolul **ponderea populației ce beneficiază de servicii de colectare și tratare a apelor uzate la nivel de raion, situația este mult mai modestă**, de doar 20,9% (mediul urban – 57,8%, iar mediul rural – 0%), poziționând raionul pe o scară mult inferioară comparativ mediei pe țară de 30%, și superior mediei pe Regiunea de Dezvoltare Nord de 16%.

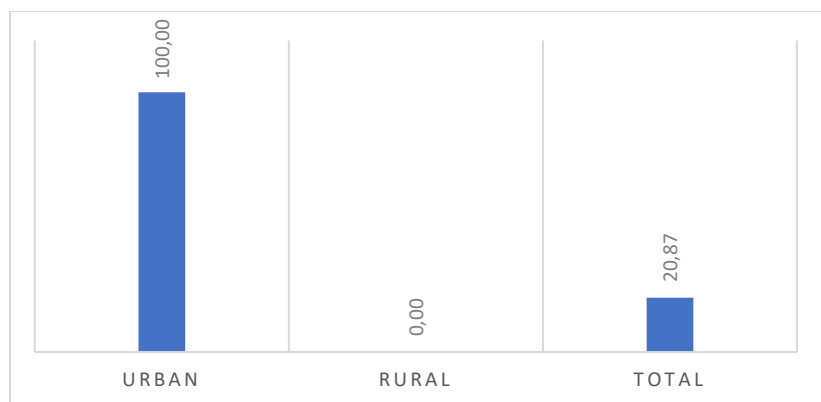

Figura 7 Acoperirea populației raionului Drochia cu sisteme de canalizare, %

Sursa: APL I din raionul Drochia

26 din cele 28 de primării ale raionului Drochia nu dispun de sisteme centralizate de canalizare, unde locuiesc 57435 persoane (66,1% din totalul populației raionului). Astfel, doar orașul Drochia și satul Pelinia (3 km) dispun de sisteme centralizate de canalizare.

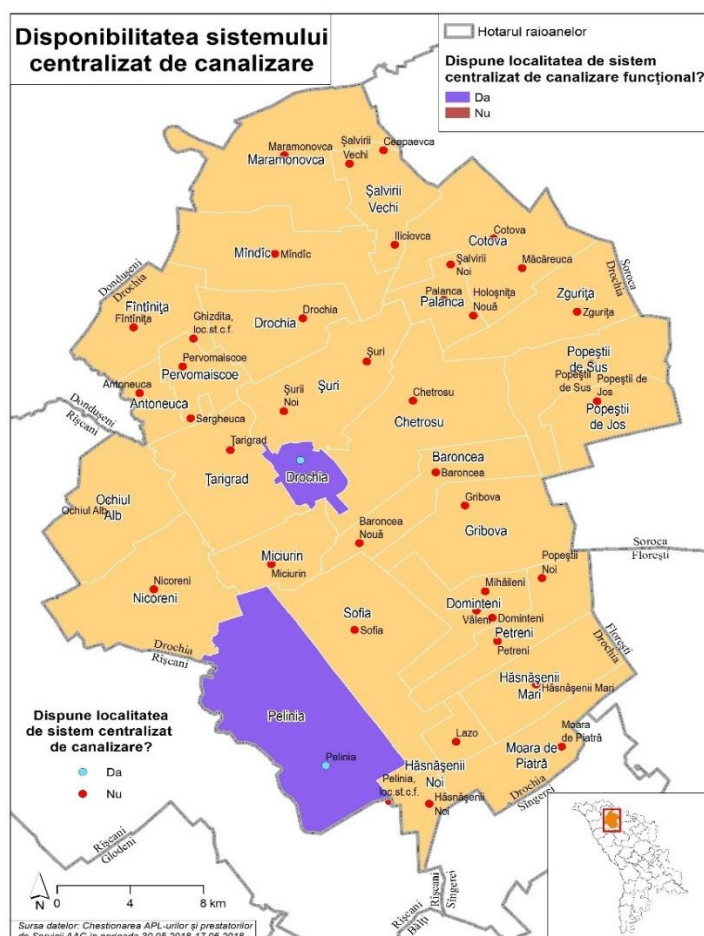

Figura 8 Disponibilitatea sistemului centralizat de canalizare

Tabelul 2 Primării ce nu dispun de sisteme de canalizare centralizate, iunie 2018

#	Primărie	Populație, nr.	Inițiative de proiecte de canalizare
1	Baroncea	1534	-
2	Cotova	3368	-
3	Fîntînița	1194	-
4	Hăsnășenii Noi	1674	-
5	Palanca	792	-
6	Pervomaiscoe	949	-
7	Petreni	1022	-
8	Pelinia	7611	-
9	Șalvirii Vechi	732	-
10	Șuri	4363	-
11	Antoneuca	487	-
12	Chetrosu	4777	Exista proiect tehnic privind sistemul de canalizare.
13	Dominteni	1193	-
14	s. Drochia	2707	-
15	Gribova	2410	Există proiect de construcție a stației de epurare a apei reziduale și rețelei de canalizare în s. Gribova; Extinderea rețelei de canalizare în s.Gribova.
16	Hăsnășenii Mari	1700	-
17	Maramonovca	2207	-
18	Miciurin	1509	-
19	Mîndîc	3126	Există proiect privind evacuarea, epurarea apelor uzate in s. Mindic
20	Moara de Piatră	1362	-
21	Nicoreni	3376	-
22	Ochiul Alb	3029	Există proiect privind aprovizionarea cu apa potabila si canalizare în s. Ochiul Alb
23	Popeștii de Jos	1735	-
24	Popeștii de Sus	1294	-
25	Sofia	4625	Există proiect privind constructia rețelelor de alimentare cu canalizare in s Sofia
26	Țarigrad	4205	-
27	Zgurița	2065	-

Sursa: APL I din raionul Drochia

Volumul de apă, produs în medie pe zi, este de 729,9 m³, iar pe an este de 3729,5 mii m³. Pondere medie a facturilor achitate –76%, ceea ce permite o presupunere a faptului că populația suportă cu dificultate acoperirea serviciilor de aprovizionare cu apă.

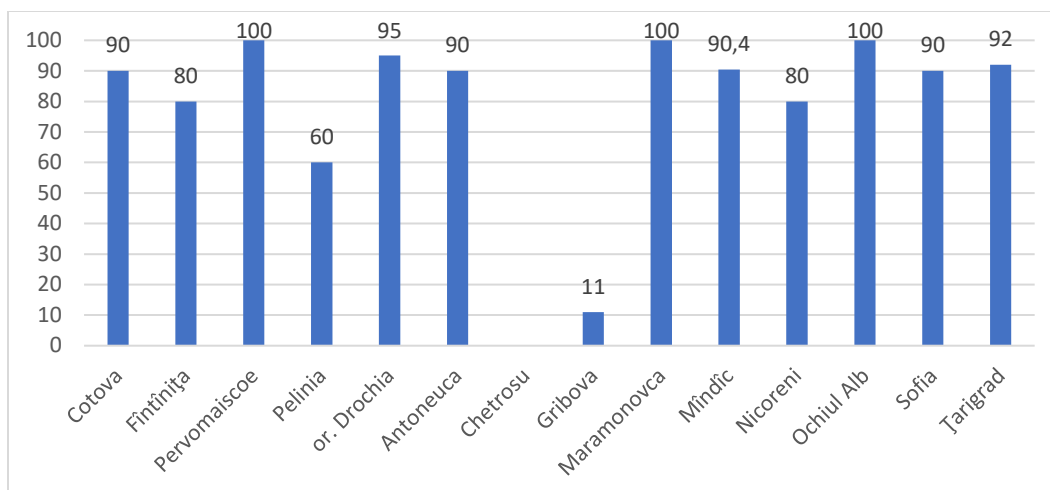

Figura 9 Ponderea medie a facturilor achitate în localitățile ce dispun de apeduct (%)

Sursa: APL I din raionul Drochia

Volumul pierderilor din totalul de apă înregistrate în mediu pe zi este de 6,5%. Unele din motivele principale sunt învechirea rețelelor de distribuție a apei, managementul defectuos al procesului de prestare a serviciului, numărul de avarii înregistrate. (în ultimele 12 luni: 178 avarii pe aprovizionare cu apă și 1177 de avarii în sistemul de canalizare).

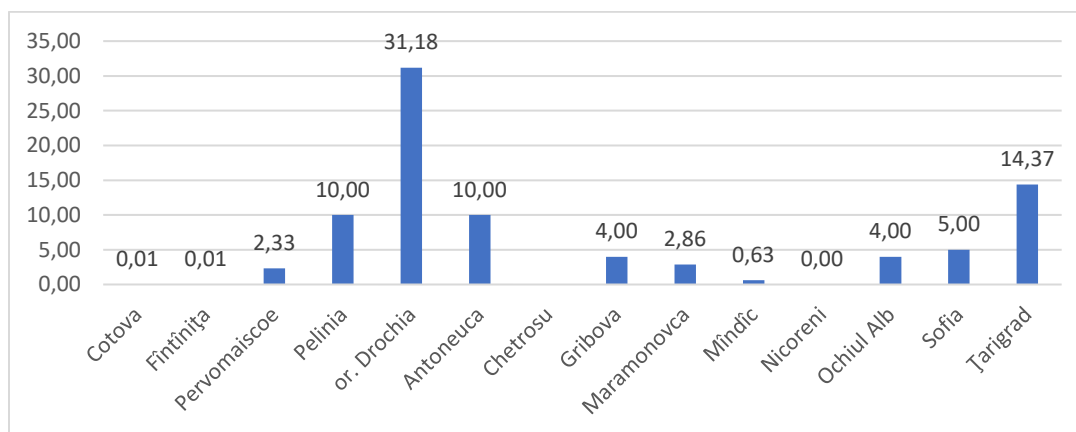

Figura 10 Volumul pierderilor înregistrate în mediu pe zi din totalul de apă (%)

Sursa: APL I din raionul Drochia

Cele mai mari volume de pierderi sunt înregistrate în primăriile or. Drochia, Pelinia, Antoneuca, Tarigrad.

Cel mai mare consum de apă măsurat în m3/an îl are gospodăriile casnice cu un total de 446493 m3/an, urmat de instituțiile bugetare cu 25576 m3/an și agenții economici cu 5728 m3/an.

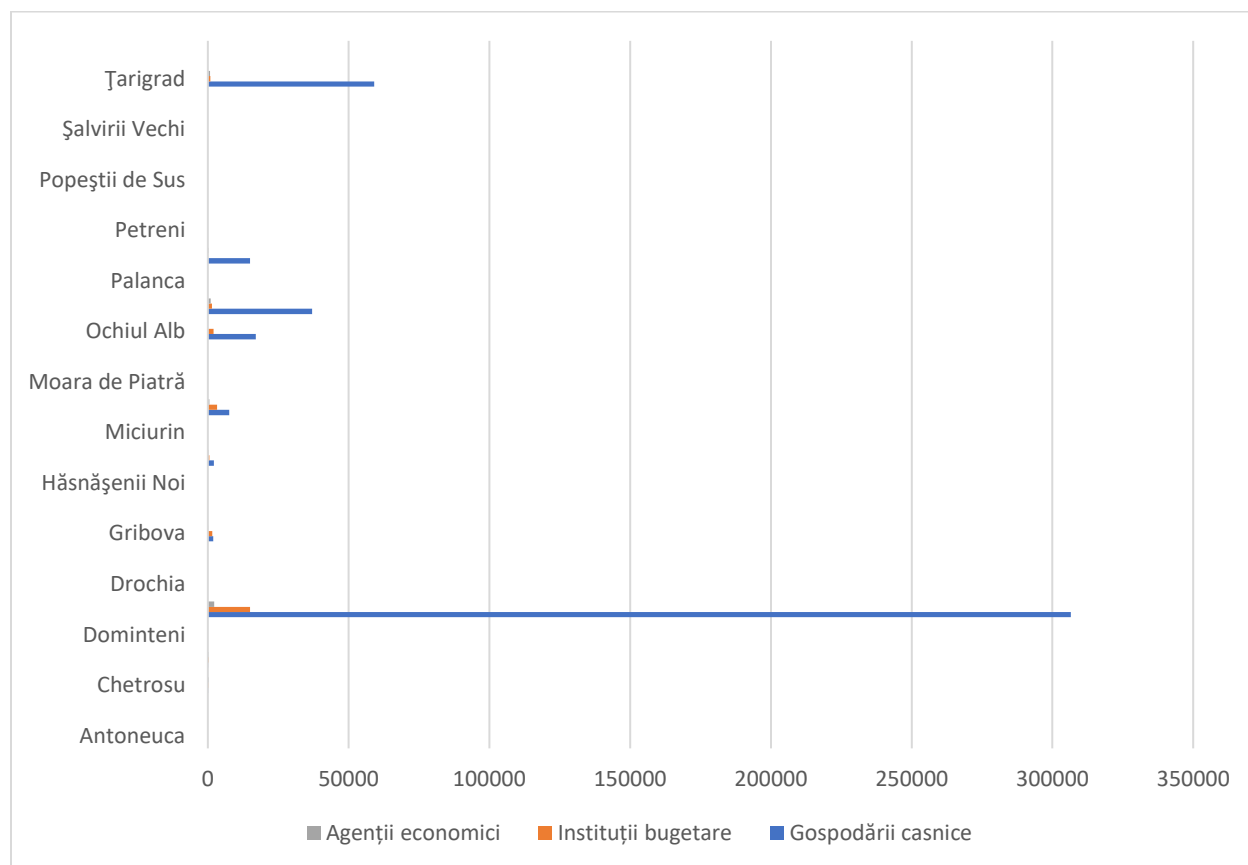

Figura 11. Structura consumului de apă, m3/an

Sursa: APL I din raionul Drochia

2.3. Situația curentă privind aprovizionarea cu apă și servicii de canalizare a raionului

2.3.1. Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare

Infrastructura rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, în baza analizei informației din chestionare, a fost apreciată ca insuficientă pentru atingerea obiectivelor stabilite în Regiunea de Dezvoltare Nord.

Aprovizionare cu apă

Raionul dispune de sisteme de alimentare cu apă de 294,8 km, 5,8% din ele necesită a fi schimbate/reparate.

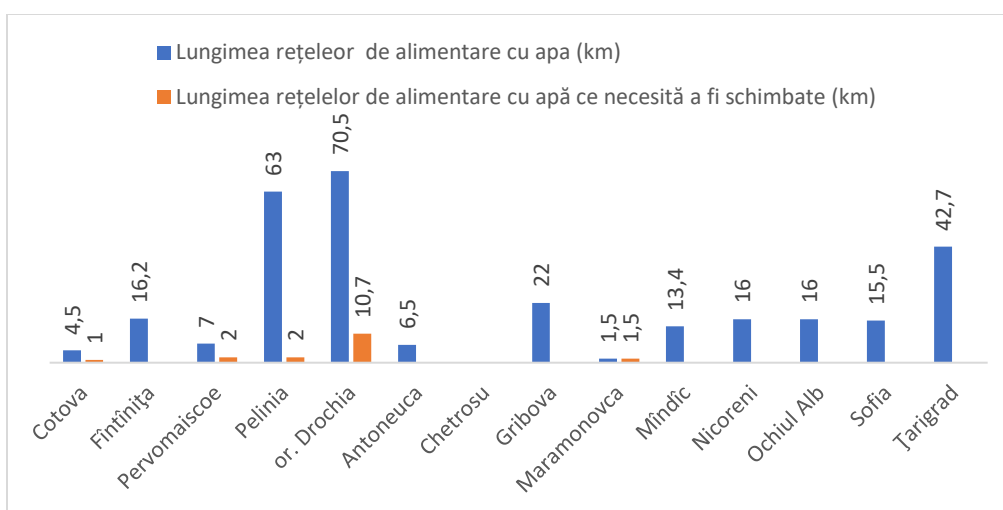

Figura 12 Lungimea rețelelor de alimentare cu apă din raionul Drochia și porțiunile ce necesită reabilitare (km)

Sursa: APL I din raionul Drochia

Printre primăriile care au indicat schimbarea porțiunilor rețelelor de aprovizionare cu apă sunt: Cotova, Pervomaiscoe, Pelinia, or. Drochia și Maramonovca.

Sistem de canalizare

Raionul dispune de sisteme de evacuare a apelor uzate de 56 km, din care 6,2 km necesită a fi schimbate sau reabilitate.

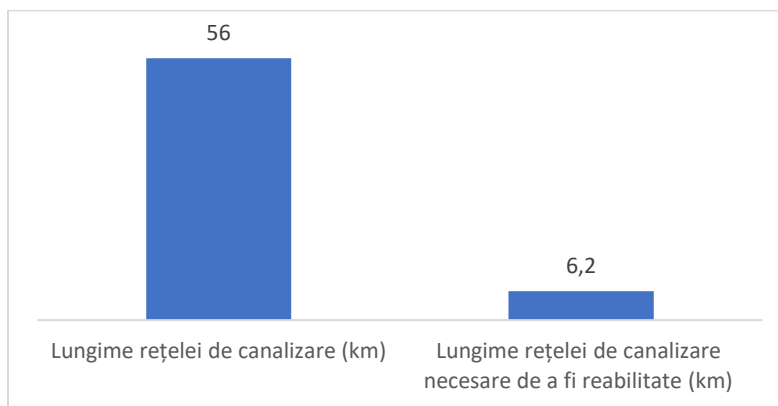

Figura 14 Lungimea rețelilor de canalizare din or. Drochia și porțiunile ce necesită a fi reabilitate (km)

Sursa: APL I din raionul Drochia

În prezent, dintre toate localitățile raionului, doar orașul Drochia beneficiază de sistem de canalizare. Sistemul de canalizare din orașul Drochia constă în:

- Rețea de canalizare menajeră cu o lungime totală de 56 km;
- 4 Stații de pompare a apelor uzate în cadrul rețelei de canalizare;
- 2 Stații de epurare a apelor uzate.

Rețeaua de canalizare existentă în orașul Drochia deservește 10,617 locuitori, reprezentând 83.07% din numărul total de consumatori conectați la rețeaua de distribuție.

Lungimea totală a rețelei de canalizare, inclusiv a racordurilor, este de 56 km și este constituită din conducte realizate din azbociment, beton armat, fontăși ceramică. În prezent, numărul total de racorduri la rețeaua de canalizare este de 6,510 buc, distribuite:

- Blocuri: 5,415 racorduri;
- Case: 830 racorduri;
- Instituții publice: 17 racorduri;
- Întreprinderi mici și mijlocii: 5 racorduri;
- Alți consumatori: 243.

Epurarea apelor uzate se realizează prin intermediul a două stații de epurare, reciproc interconectate. Prima stație de epurare a apelor uzate din or. Drochia datează din anii 1974-1975, este funcțională, cu capacitatea de 3500 m³, cu un volum al apelor epurate în anul 2017 de 250200 m³. Tratarea apei este efectuată prin tehnologii mecanice și biologice.

A 2-a stație de epurare în or. Drochia a fost dată în exploatare și pusă în funcțiune în anul 2017, cu capacitatea de 400m³/zi (cu posibilitatea de a fi extinsă până la 1200m³/zi), cu tehnologia de

tratare a apelor reziduale mecanico-biologică (cu membrane ultrafiltrante) și regim de lucru non stop.

Ambele stații funcționează concomitent, deoarece volumul de ape uzate deversate din sistemul de canalizare a orașului este de 700 m³/zi, astfel, surplusul apelor reziduale de la SE nr.2 (nouă) este redirecționat spre SE nr.1 (veche).

2.3.2. Accesibilitatea serviciilor de apă și canalizare

Aglomerările de localități trebuie să fie destul de mari pentru a putea suporta cheltuielile de acoperire cu servicii de apă și canalizare. În conformitate cu standardele europene, un nivel suportabil al costurilor se obține începând cu aglomerații de cel puțin 500 persoane pentru aprovizionare cu apă și 2000 persoane privind organizarea serviciului de canalizare. În raionul Drochia, peste 30% din primăriile raionului au o populație de sub 1,500 locuitori (11% din populație) și doar două primării au o populație de peste 5,000 locuitori, unde sunt concentrate circa 30% din populația raionului. Această situație crează impendimente în dezvoltarea, întreținerea și gestiunea sistemelor de alimentare centralizată cu apă și canalizare.

Tariful mediu al serviciilor de aprovizionare cu apă este de 12,25 lei pentru gospodăriile casnice și 15,9 lei pentru consumatorii non-casnici, iar al serviciilor de canalizare de 7 lei pentru gospodăriile casnice și 19,1 lei pentru consumatorii non-casnici.

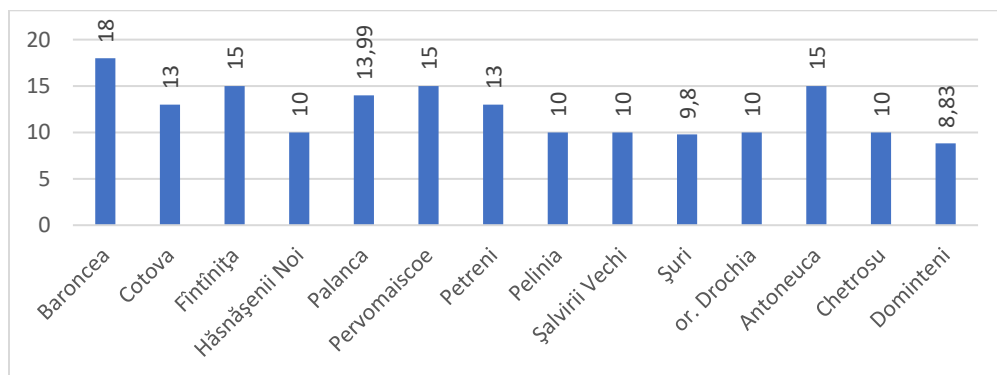

Figura 15 Costul unui metru cub de apă potabilă pentru gospodăriile casnice în r. Drochia (lei)

Sursa: APL I din raionul Drochia

2.3.3. Calitatea serviciilor (i. Alimentarea cu apă, ii. Canalizare)

În ceea ce privește orașul Drochia, aceasta este una din localitățile cu resurse acvatice cu un nivel sporit, ce nu corespund parametrilor de calitate (cei ce țin de aspectul microbiologic, chimic și cantitativ).

Îngrășămintele minerale sunt utilizate mai intens în partea de nord a Districtului Nistru, raionul Drochia fiind printre cele enumerate.

Populația raionului Drochia are acces la sursele de apă de suprafață și apele subterane. Principala sursă de apă de suprafață sunt fântânile arteziene. La moment se elaborează

proiectarea rețelelor de apă noi, cât și reabilitarea celor vechi, SP și rezervoarelor de apă potabilă. Alimentarea cu apă a localităților din raionul Drochia se face din surse de ape subterane de adâncime, din fântâni de mină și din izvoare. Explorarea rezervelor de apă subterane pe raion nu este uniformă.

Din informația analizelor preliminare a acestor surse de apă pe raionul Drochia, calitatea apei se caracterizează prin depășirea concentrației de bor (B), amoniu (NH_4) și fluor (F). Astfel în 20% din sonde apa nu corespunde normelor sanitare la componenta bor și la 33% la componenta fluor.

27 de primării din raionul Drochia, prin intermediul chestionarelor, au relatat că apa livrată consumatorilor corespunde cerințelor standardului apă potabilă, 1 primărie a indicat că apa nu corespunde standardului, 10 nu au răspuns la această întrebare. Deși, conform standardelor în vigoare (HG nr.934 din 15.08.2007 cu privire la instituirea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”) calitatea apei din raion depășește concentrația maximă admisibilă pentru următorii indicatori: amoniac și bor.

Apa către consumatori se livrează 24/24 ore în 16 primării, în timp ce celelalte primării nu au indicat acest indicator în chestionar.

Apa potabilă, livrată consumatorilor raionului Drochia, în localitățile unde se prestează servicii de AA, nu se folosesc tehnologii de tratare pentru a diminua parametrii chimici care depășesc normativele pentru apă potabilă. În localitățile, care dispun de stații de epurare a apelor reziduale, în majoritatea cazurilor, apele emise în emisar corespund cerințelor legislației.

Apeductul din or. Drochia a fost renovat parțial, iar în unele sectoare apa fie lipsește, fie este pompată la o presiune foarte mică. Locatarii celor peste 30 de blocuri din orașul Drochia sunt nevoiți să care apă în apartamente cu gălețile.

Per ansamblu, cca 79,13% din locuitorii raionului Drochia nu sunt conectați la rețelele de canalizare centralizate și folosesc sisteme locale de canalizare cu infiltrarea apelor uzate în sol. Aceasta reprezintă o sursă considerabilă de poluare a apelor freatice din zonă.

2.3.4. Eficiența operațională

Forma organizatoric-juridică de operare a sistemului de AAC în 9 primării este Întreprindere Municipală, în 6 primării sistemul de AAC este gestionat direct de către Primărie. 13 primării nu dispun de sistem de AAC.

Din cei 15 operatori, care activează pe teritoriul raionului Drochia, doar unul activează în baza cerințelor cadrului legal existent. Nici un operator la moment nu are tarifele la serviciile prestate calculate și aprobate în baza metodologiei de calcul, elaborată de ANRE. Doar un operator are încheiat contract de delegare a gestiunii serviciilor de apă și de canalizare aprobat de către consiliile locale. 1 operator a declarat, că deține licența de a presta servicii de apă și de canalizare.

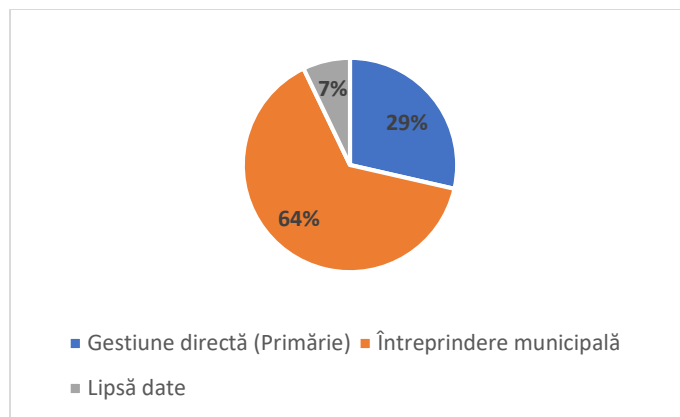

Figura 16 Forma organizatorico-juridică de operare a sistemului AAC

Sursa: APL I din raionul Drochia

Din numărul total de operatori intervievați, doar 2 doresc să-și schimbe forma organizatorico-juridică, în timp ce 13 nu doresc acest lucru.

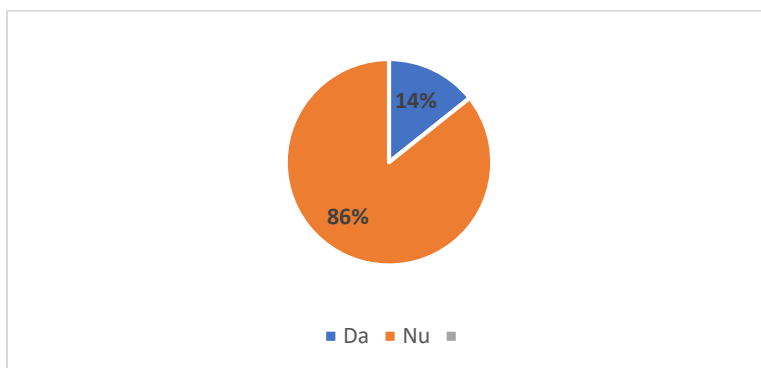

Figura 17 Intenționări de a schimba forma organizatorico-juridică de operare a sistemului AAC

Sursa: APL I din raionul Drochia

Conform datelor indicate în răspunsurile chestionarelor, 12 localități din raionul Drochia au peste 70% contorizate gospodăriile conectate la rețeaua de apă. În 2 localități gradul de contorizare este sub 30%. Cea mai rea situație este în localitatea Pervomaiscoe cu 3,3% de gospodarii contorizate.

Tabelul 3. Dinamica veniturilor disponibile totale pe republică, 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
Venituri disponibile totale (medii lunare pe o persoană, lei)	1 651,1	1 854,0	2 027,8	2 134,5

Sursa: Biroul Național de Statistică, Statistica.md

În conformitate cu Biroul Național de Statistică, venitul mediu disponibil al gospodăriei casnice pe cap de locuitor în Moldova pentru anul 2017 a fost de 2134,5 lei/persoană/lună. Factura medie pentru apă și canalizare, luând în considerare media de consum de 60 litri pe zi pe cap de locuitor, poate fi estimată după cum urmează:

- $0,060 \text{ m}^3/\text{d} \times 30 \text{ zile} \times 12,25 \text{ MDL}/\text{m}^3 = 22,05 \text{ MDL}$.

Comparat cu venitul disponibil mediu al unei persoane de 2134,5 MDL, coeficientul de suportabilitate este de 1,03%, ceea ce presupune, că populația poate suporta o creștere ușoară a tarifului, ca urmare a noilor investiții propuse în infrastructură.

2.3.5. Operatorul urban / raional

Nivelul de servicii prestate este insuficient (iar pe alocuri lipsește) în localitățile mici din zonele rurale. Sectorul este fragmentat în mai mulți prestatori ineficienți de scară mică. Majoritatea operatorilor nu sunt sustenabili din punct de vedere financiar. Cheltuielile capitale se bazează, aproape exclusiv, pe granturile de dezvoltare, însă nivelul acestora este prea mic pentru a stopa deteriorarea infrastructurii. Opțiunile pentru diversificarea și extinderea finanțării capitale sunt limitate, în special, în afara celor câtorva operatori mai mari.

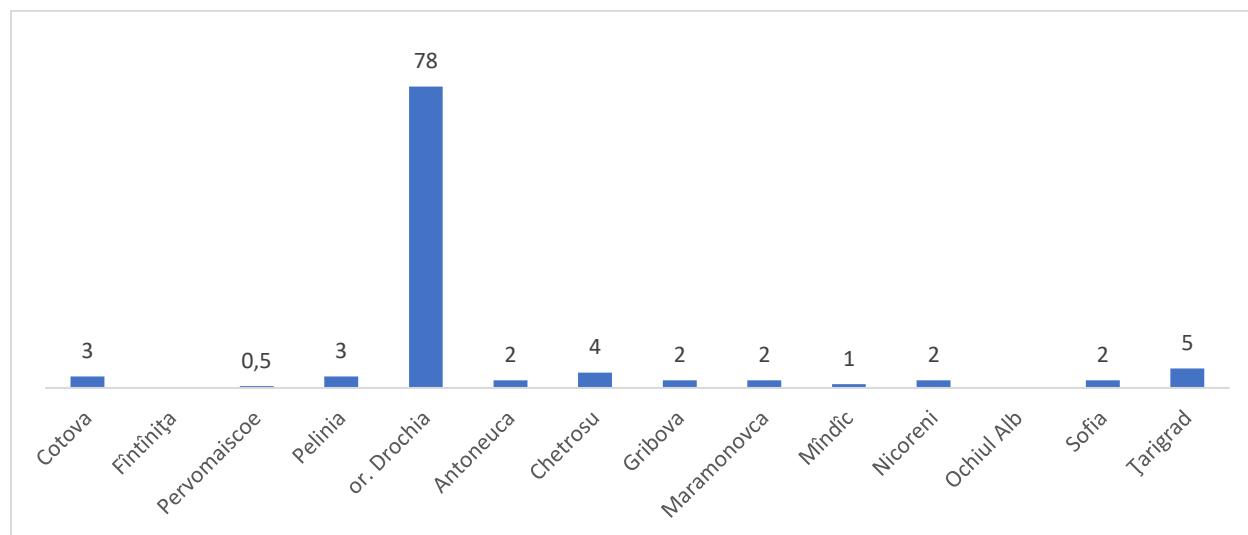

Figura 19 Numărul de angajați ai operatorilor AAC din r-nul Drochia

Sursa: APL I din raionul Drochia

Din numărul total de personal de 104,5 de unități ai tuturor operatorilor de AAC din raion, doar 10 dețin studii superioare în domeniul prestării serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare.

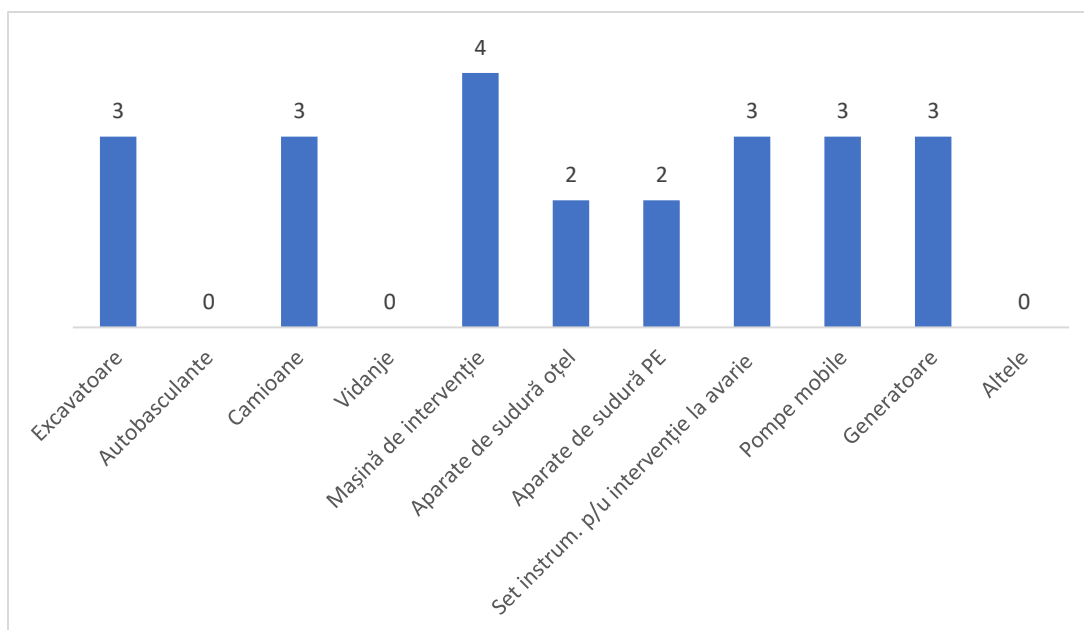

Figura 20 Necesități în dotare tehnică a operatorilor din r-nul Drochia

Sursa: APL I din raionul Drochia

Operatorul urban ÎM „Apă-Canal Drochia” (informații detaliate sunt prezentate în Anexa 2) este cel mai puternic operator de AAC din raion. Deține licență de operare, eliberată pe o perioadă de valabilitate 01.12.2015 - 01.12.2040. Operatorul prestează servicii de aprovizionare cu apă potabilă, colectare și evacuare a apelor uzate, golirea foselor și transportarea apelor uzate. Sursa apei este din fântâni arteziene, cu o lungime de apeduct de 70,5 km, înființat în anul 1956, deservind 8653 gospodării casnice, 7053 gospodării casnice conectate, 208 agenți economici, 19 institutii publice.

Posibilități de creare a unui operator regional în partea de Nord a Republicii Moldova

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 400 din 08.06.2011 reprezintă temeiul juridic pentru inițierea proiectului de parteneriat public-privat, care are drept scop menținerea, modernizarea, extinderea prin ramificații a apeductului —”Soroca-Bălți” și a operării sistemelor de captare, tratare, transport și distribuție a apei potabile, ca și a celor de colectare și tratare a apei reziduale în mun.Bălți, precum și în localitățile din raioanele Soroca, Drochia, Florești, Rîșcani, Sîngerei și Telenești.

Acest parteneriat public-privat de tip contractual presupune, pentru început, înființarea Societății pe Acțiuni „Aqua Nord”. Principalul fondator (40% din acțiuni) va fi municipiul Bălți, statul va deține 30 la sută din acțiuni, restul acțiunilor fiind împărțite în mod egal între orașele Soroca, Florești, Sîngerei, Telenești, Drochia și Rîșcani. Viitorul operator de servicii va avea responsabilitatea investițiilor financiare, reînnoirilor, operațiilor, mentenanței, facturării și colectării veniturilor pentru serviciile de furnizare de apă și canalizare a celor șapte orașe participante.

Pentru înființarea operatorului regional, au fost considerate și discutate două opțiuni:

- Fuziunea celor 8 operatori existenți (în forma actuală) beneficiari ai proiectului de investiții;
- Transformarea întreprinderilor existente în societăți pe acțiuni ca prima etapă și apoi fuziunea lor în a doua etapă.

După o analiză juridică a acestor opțiuni, s-a concluzionat că fuziunea celor 8 operatori existenți (în forma lor actuală) este opțiunea cea mai fezabilă.

Operatorii de servicii de alimentare cu apă și de canalizare din orașele Bălți, Soroca, Florești, Sîngerei, Telenești, Drochia și Rîșcani, inclusiv Întreprinderea de Stat „Aqua Nord” vor fuziona, creând astfel un operator regional – Societatea pe Acțiuni „AquaNord”.

La moment, Consiliul Raional Drochia și Consiliul Orășenesc Drochia nu au decis asupra participării la proiectul de parteneriat public-privat „Aqua Nord”.

2.4. Finanțarea sectorului AAC

Implementarea proiectelor de infrastructură cu surse externe de finanțare: Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” (MSPL). În semestrul I, anul 2018, ADR Nord implementează 4 proiecte finanțate din sursele UE prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în domeniul AAC. Actualmente, 2 proiecte sunt la etapa de achiziții a serviciilor de proiectare și 2 – la etapa de elaborare a proiectelor de execuție. Din cele 4 proiecte, unul se implementează în raionul Drochia (or. Drochia) și la moment este la faza 2 de elaborare a documentației tehnice, care se va finaliza în ianuarie, 2019.

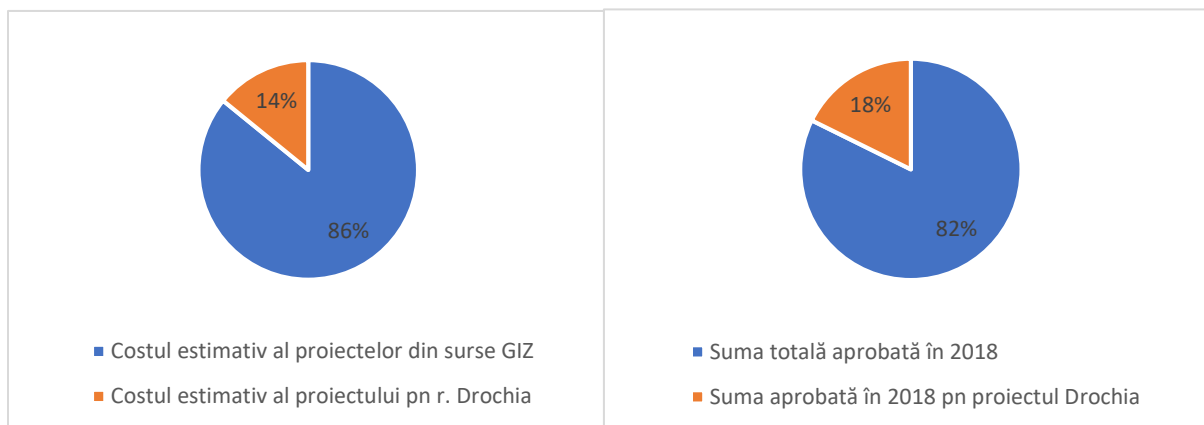

Figura 21 Costul estimativ și aprobat pentru proiectul GIZ în orașul Drochia

Sursa: Raportul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Nord în semestru , 2018

Tabelul 4 Proiecte implementate în perioada anilor 2015-2018

Proiectele regionale dezvoltate în perioada 2015 – 2018/ Localitati	Fondul Ecologic		Alte Fonduri	
	Proiect	Suma	Proiect	Suma
Or. Drochia	Construcția sistemului de epurare în or. Drochia	5 220 000,00		
Or. Drochia			Fondul UE: îmbunătățirea situației ecologice a bazinelor Prut și Nistru prin îmbunătățirea sistemelor de epurare a apelor uzate în Cernăuți și Drochia	8 099 000,00
s. Chetrosu	Alimentarea cu apă în s. Chetrosu	8 800 000,00		
s. Dominteni	Alimentarea cu apă a s. Dominteni	3 410 000,00		
s. Nicoreni	Apeduct din s. Nicoreni	2 606 000,00		
s. Mîndîc	Apeduct	1 961 000,00		
s. Sofia	Apeduct	1 000 000,00		
s. Gribova	Apeduct din s. Gribova	1 000 000,00		
s. Antoneuca	Forarea fântânii arteziene, aprovizionarea cu apă potabilă a populației din s. Antoneuca	2 930 000,00		

Sursa: Consiliul Raional Drochia

Tabelul 5 Proiecte investiționale în desfășurare (2017- 2019)

#	Denumire proiect	Perioada de implementare	Surse de finanțare/buget	Descriere	Abordare CIC
1	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Drochia	2017-2020	GIZ/1,5 mln euro; Contributia beneficiarilor/16 2000 euro	Circa 17 300 locuitori conectați la sistemul de alimentare cu apă;	Da

				4,6 km aducțiuni de apă potabilă sub presiune și 8,5 km rețele de alimentare cu apă reabilite; Rețelele de alimentare cu apă extinse cu 8,9 km; O stație de clorinare a apei potabile construită, 2 stații de pompare, 7 castele de apă, 6 rezervoare de apă potabilă reabilite; 7 stații hidrofor în blocurile locative multietajate instalate și calitatea apei îmbunătățită; Prestatorul de servicii de AAC "Apă-Canal Drochia" capabil să gestioneze eficient serviciul îmbunătățit în baza Planului de afaceri elaborat; Două documente strategice raionale și locale în sectorul aprovizionării cu apă și sanitație, armonizate cu obiectivele strategice naționale.	
2.	Extinderea apeductului în partea de Nord-Vest a s.Gribova;	2018	FEN si APL	Construcția rețelei de apeduct în partea de N-V a satului	Nu
3,	Construcția stației de epurare a apei reziduale și rețelei de canalizare în s. Gribova	2018-2019	FEN si APL	Construcția stației de epurare a apei, rețelei de canalizare și conectarea instituțiilor bugetare la rețea	Nu
4.	Apeductul din s. Nicureni etapa IV de finalizare	Mai 2019	FEN		Nu
5.	Construcția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în s. Sofia, r-nul Drochia etapa I	2017-2018	FEN	Construcția rețelelor de apă	Da

Sursa: APL I din raionul Drochia

Tabelul 6 Proiecte investiționale planificate, elaborate și în căutare de finanțare

#	Denumire proiect	Perioada de implementare	Statutul proiectului				Descriere
			Planificat	Respins	Recent depus	Se identifica finanțatori	
1.	Aprovizionarea cu apa si canalizare in s. Drochia		✓				Conectarea la sistem a 1200 gospodarii (2700 persoane)
2.	Extinderea rețelei de canalizare în s.Gribova	2020-2021	✓				Extinderea rețelei de canalizare și conectarea la aceasta a beneficiarilor
3.	Forarea sondei arteziene in s. Mindic	01.07.2018-31.12.2018	✓			FEN	Forarea unei sonde arteziene pe sectorul VI al localitatii in partea satului unde cetatenii duc lipsa acuta de apa potabila
4.	Extinderea rețelelor de alimentare cu apa in s. Sofia	2018-2019	✓			În cautare	Extinderea rețelelor de aprovizionare cu apa, forarea fintinii arteziene
5.	Alimentarea cu apa si evacuarea, epurarea apelor uzate in s. Mindic, r Drochia	5 ani				✓	Este elaborat proiectul tehnic in suma de 47 mln lei pentru extinderea apeductului, constructia statiei de epurare, forarea unei sonde arteziene, si constructia sistemului de canalizare
6.	Proiect de aprovizionare cu apa potabila si canalizare in s. Ochiul Alb	12 luni			✓	FEN	Constructia fintanii, a doua turnuri de apa si extinderea apeductului si constructia sistemului de canalizare

Sursa: APL I din raionul Drochia

Conform Obiectivului 3 al Strategiei de Dezvoltare Regionala Nord, Măsura 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor. Guvernanță îmbunătățită în domeniul dezvoltării regionale. Ca suport pentru actorii regionali în elaborarea proiectelor și atragerea surselor financiare specialiștii ADR Nord au elaborat module de instruire cu privire la "Politica dezvoltării regionale și planificarea integrată" și "Managementul proiectelor – instrument de implementare a politicii de dezvoltare regională. Cooperare și atragere de investiții în dezvoltarea regională". Astfel, în perioada 20-24 aprilie în trei microregiuni: Bălți, Edineț, Soroca a fost organizat primul modul de instruire privind "Politica dezvoltării regionale și planificarea integrată", iar în perioada 15-17 mai s-a desfășurat cel de-al doilea modul de instruire cu genericul "Managementul proiectelor – instrument de implementare a politicii de dezvoltare regională. Cooperare și atragere de investiții în dezvoltarea regională", unde au fost instruite APL I și II din RDN

2.5. Planificarea în sector. Regionalizarea/clusterizarea raionului Drochia.

Pentru sectorul de apă, o problemă foarte importantă și o condiție de bază pentru aplicarea Strategiei de apă și sanitație (2014-2028) este **regionalizarea (instituțională) serviciilor de alimentare cu apă**. Obiectivul principal al acestui proces reprezintă crearea companiilor furnizoare de apă, capabile nu numai să aplice investițiile finanțate de UE, dar și să preia operarea companiilor din comunitățile învecinate, unde nu există un operator capabil să asigure o structură potrivită de absorbire a acestor fonduri. Regionalizarea este un element determinant pentru îmbunătățirea calității și eficienței din punctul de vedere al costului și infrastructurii locale pentru apă și alte servicii publice, în așa fel, încât să îndeplinească obiectivele de mediu și, de asemenea, să asigure durabilitatea investițiilor, operațiilor, o strategie de dezvoltare pe termen lung în sectorul de apă, precum și o dezvoltare regională echilibrată.

Regionalizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este elementul cheie al politicii de dezvoltare a sectorului. Realizarea cu succes a acestui proces va conduce, cu siguranță, la îmbunătățirea eficienței infrastructurii și serviciilor locale de apă și de canalizare, care sunt fragmentate și dispersate în prezent, a calității și costurilor accesibile, atragerea investițiilor, implementarea strategiei de dezvoltare armonioasă a localităților pe termen lung, etc.

Conform informațiilor prezentate în chestionare, 9 primării din cele 28 în total susțin regionalizarea serviciilor de AAC, dintre care doar 1 primărie se află în proces de consultări în acest sens.

Pentru operatorii (prestatorii) de servicii de alimentare cu apă și de canalizare, regionalizarea înseamnă reorganizarea a doi sau mai mulți operatori locali într-un singur operator regional. Consiliile locale respective nu vor mai deține fiecare câte un singur operator, care operează la nivelul respectivei unități administrativ-teritoriale, ci vor participa la o societate comercială cu statut de operator regional, care va deservei un număr de localități participante. Regionalizarea serviciului de AAC nu presupune obligatoriu regionalizarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, acestea pot fi regionale, adică pot să traverseze mai multe unități.

Ca urmare a regionalizării sistemelor de alimentare cu apă și canalizare vor fi generate următoarele avantaje:

- Furnizarea serviciilor la nivel regional prin sisteme integrate și cu un management mai profesionist conduce în timp la reducerea pierderilor de apă, promovarea conservării resurselor, minimizarea investițiilor și protecția surselor de apă;
- Creșterea capacității de pregătire și implementare a proiectelor de investiții, precum și a capacității de negociere a finanțării;
- Îmbunătățirea calității serviciilor furnizate, a relației cu clienții și a percepției acestora privind operatorii;
- Realizarea de economii de scară cu impact asupra eficientizării anumitor categorii de costuri: centralizarea activității de facturare și managementul financiar, unitatea de implementare a proiectelor la nivel regional, managementul laboratoarelor la nivel regional etc.;
- Conducerea activității prin folosirea instrumentelor de management moderne și eficiente și reducerea implicării factorului politic în desfășurarea activității.

Pentru raionul Drochia nu există un concept de regionalizare a serviciilor de AAC deocamdată, în acest sens sunt necesare de efectuat studii de fezabilitate pentru a propune scenarii optime de clusterizare a raionului. La moment, se propune ca soluție temporară extinderea graduală a serviciilor de AAC din orașe în sate, și din satele mari în satele mici. Începând cu extinderea serviciilor AAC prin conectarea în primul rind a localităților vecine la sistemul de AAC din or. Drochia.

Se recomandă implicarea APL I și II, Consiliului Raional Drochia, ADR Nord în procesul de regionalizare cu necesitatea de a efectua studiu de fezabilitate pentru a evalua cele mai optime scenarii de regionalizare, efectuarea studiilor de evaluare a calitatii apei, evaluarea capacităților operationale ale operatorilor de servicii AAC.

2.6. Aspecte sociale și de gen

Asigurarea dreptului omului la surse sigure de apă potabilă ca un drept fundamental este scopul Strategiei naționale de alimentare cu apă și sanitație a Republicii Moldova. Prin aceasta se subînțelege asigurarea tuturor locuitorilor, indiferent de gen, identitate etnică, categorie socială la servicii calitative de apă și sanitație. În realizarea sarcinilor gospodărești, de obicei, femeile și bărbații au roluri diferite, activitățile ce țin de domeniul apă și canalizare, aceste diferențe sunt mai evidente în zonele rurale. Femeile sunt de cele mai multe ori utilizatorii, furnizorii și gestionarii apei în gospodăriile rurale și sunt gardienii igienei în gospodărie. În cazul în care sistemul de apă se defectează, femeile, nu bărbații, vor fi cel mai probabil afectate, deoarece ar trebui să se deplaseze mai departe pentru apă sau să folosească alte mijloace pentru a satisface nevoile de apă și de canalizare în gospodărie.

Abordând diferitele priorități ale bărbaților și femeilor în activitățile AAC, se îmbunătățește calitatea și durabilitatea proiectelor AAC, de exemplu:

- Nevoile femeilor pentru apă devin mai mult un punct central al unui proiect AAC.
- Aceste nevoi sunt adesea legate de activități la scară mică (grădinărit, uz casnic, creșterea de animale la scară mică), care sunt vitale pentru gospodărie;
- Proiectarea și amplasarea facilităților de AAC vor reflecta mai bine nevoile diferite ale femeilor și bărbaților. Amplasarea corectă a instalațiilor sanitare este deosebit de importantă, deoarece igiena este de multe ori subiectul sensibilității culturale care, de obicei, diferă între bărbați și femei;
- Tehnologia adoptată trebuie să reflecte în special nevoile femeilor;

- Abilitățile financiare ale femeilor le fac pe acestea candidații ideali în economisirea și gestionarea resurselor pentru funcționarea continuă și întreținerea instalațiilor interioare de AAC;
- Cererea de instalații sanitare este mare, deoarece este recunoscută dorința puternică a femeilor și bărbaților de a avea instalații private, convenabile și sigure pentru ei și copiii lor;
- Există beneficii mari pentru sănătate, deoarece toți membrii comunității (bărbați, femei și copii) sunt implicați.

Este știut faptul, că standardele de viață în mediul urban sunt net superioare celor oferite în mediul rural, fenomen actual și pentru raionul Drochia. Există o nevoie de a extinde serviciile de apă și de canalizare în comunitățile rurale, ceea ce va contribui la creșterea calității vieții și a condițiilor de trai în zonele rurale, alături de cele din mediul urban. Însă, trebuie remarcat faptul că, în conformitate cu practica internațională, costul total anual pe cap de locuitor pentru ambele servicii de alimentare cu apă și de canalizare nu trebuie să depășească 3,5 - 4% din venitul mediu anual disponibil pe cap de locuitor în zona deservită de sistemul de AAC. Există o necesitate vitală pentru planificarea sectorului de AAC pe teritoriul raionului, cu facilitarea conectării tuturor locuitorilor, indiferent de gen și categorie socială la sistemele centralizate de AAC.

Din totalul celor 28 de primării participante la sondaj, doar 7 din ele (25%) au afirmat faptul, că tariful stabilit pentru serviciile de AAC acoperă cheltuielile asociate serviciului, și 21 din primării infirmă acest lucru. În vederea acordării unui anumit suport în accesarea serviciului de AAC pentru familiile socialmente-vulnerabile, doar primăria Gribova a indicat acest indicator, în timp ce celelalte primării nu prevăd nici un suport pentru aceste categorii sociale de populație.

Conform Strategiei de Alimentare cu Apă și Sanitație (2014-2028) la stabilirea tarifelor, trebuie luată în considerare capacitatea populației de a le plăti și trebuie stabilit un sistem de subvenții încrucișate pentru populația mai vulnerabilă.

În situații excepționale în care gospodăriile mai sărace și vulnerabile nu își permit servicii centralizate de alimentare cu apă și pentru care subvenționarea încrucișată din partea grupurilor de utilizatori mai înstăriți nu este posibilă, guvernul ar trebui să stabilească scheme de testare a mijloacelor de subvenționare pentru a se asigura că operatorul de apă-canal, care trebuie să exploateze sistemele după principii comerciale, poate acoperi costurile și nu este forțat să absoarbă pierderile și să acționeze ca o instituție socială.

Pentru aplicarea subvențiilor se vor lua în considerare următoarele principii suplimentare: (i) subvențiile trebuie să fie previzibile pentru a permite planificarea pe termen lung și bugetarea; (ii) subvențiile trebuie să fie transparente și continuu revizuite pentru a asigura suficiente stimulente pentru ca operatorii apă-canal să își îmbunătățească performanța; (iii) subvențiile trebuie să fie reduse etapizat, pe măsură ce tarifele cresc.

2.7. Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
Implicarea Consiliului Raional în demararea unor proiecte de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă; acest domeniu este considerat prioritar pentru administrația publică. (27% apeduct din nr total de localitati si 3,6% din nr de primarii); Existența unei infrastructuri aferente alimentării cu apă si canalizare, care acoperă o parte din localitățile raionului; Existența unor seturi de documentație tehnică premergătoare demarării unor proiecte de investiții; Posibilitatea de a participa în regionalizarea serviciului de AAC prin crearea unui singur operator regional din proiectul de PPP Soroca-Bălți.	Grad scăzut de acces al populației la serviciul de alimentare cu apăsi, în special, la serviciul de canalizare (apa – 30,15%, canalizare – 20,9%). Existența unor parametri de calitate ai apei potabile neconforme cu normele în vigoare; orașul Drochia, este una din localitățile cu resurse acvatice cu un nivel sporit de resurse acvatice, ce nu corespund parametrilor de calitate (cei ce țin de aspectul microbiologic, chimic și cantitativ). Gradul înalt de uzură a conductelor existente de funcționare utilă (apeduct – 5,8%, canalizare – 15,5%); Pierderi mari în rețeaua de transport și distribuție (6,5%) Nr. avarii pe conducte avansat (178 – apeduct, 1177 – canalizare, anul 2017); Inexistența unor facilități destinate grupurilor socialmente-vulnerabile în accesarea serviciilor de AAC Nerespectarea legislației specifice privind gestionarea serviciului de AAC (6,6% din operatori activeaza conform legii) Capacitatea scăzută a populației de a prelua costurile de utilizare și întreținere; Slaba constientizare a populației cu privire la necesitatea racordării la rețelele edilitare; Lipsa unui operator regional pentru gestionarea serviciului de apă si canalizare, necesar pentru o accesare mai eficientă a fondurilor si cu o credibilitate mai avansată față de donatorii externi.

Oportunități	Amenințări
Nivel înalt de deschidere a primăriilor pentru a colabora în proiecte și dezvolta serviciile de AAC Existența unor seturi de documentație tehnică oferă posibilitatea demarării mai rapide a proiectelor de investiții Posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura de apă potabilă, creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (GIZ, BERD, BEI, Comisiile UE) Posibilitatea implementării proiectelor de investiții prin FNDR; Reducerea poluării mediului și a riscului de îmbolnăvire a populației prin înființarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare; Acces la tehnologii noi pentru modernizarea și eficientizarea sistemelor de apă potabilă; Realizarea unui sistem regional de alimentare cu apă; Crearea unui operator regional pentru gestionarea serviciilor de AAC Existența și organizarea cursurilor de suport pentru actorii regionali/locali în elaborarea proiectelor investiționale și atragerea surselor financiare de către ADR Nord.	Imposibilitatea suportării contravalorii serviciilor de alimentare cu apă și canalizare datorită mijloacelor financiare foarte scăzute; Imposibilitatea continuării cofinanțării unor proiecte poate duce la deteriorarea lucrărilor efectuate; Poluarea apelor de suprafață și subterane prin depozitare necontrolată a deșeurilor menajere, dejecțiilor animaliere, folosirea foselor septice improvizate; Îmbătrânirea populației și migrația, cu impact asupra numărului populației, capacității de plată și consumului de servicii. Dificultăți de natură organizatorică și Financiară, determinate de procesul regionalizării. Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore; Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate.

3. Strategia de dezvoltare a sectorului de apă-canalizare din raion

3.1. Formularea obiectivului sectorial /viziunea de dezvoltare (până în anul 2025)

Viziunea Strategică pe *termen lung* (până în anul 2035) este de acoperi integral necesitățile populației și sectorului privat cu servicii calitative și eficiente de AAC.

Viziunea Strategică se stabilește pe un *termen mediu* (până în anul 2025) în corespundere cu obiectivele naționale și regionale, raionul își propune de a crea condiții necesare în asigurarea graduală a accesului la apă sigură a cel puțin 55% din locuitorii raionului și sanitație - a cel puțin 35% din locuitorii raionului prin îmbunătățirea facilităților de aprovizionare cu apă, de colectare și tratare a apelor reziduale, protejarea surselor de apă potabilă, ce va reduce impactul negativ asupra mediului și sănătății oamenilor.

Aceste deziderate prezintă niște obiective optimiste în condițiile în care gradual s-ar implementa investiții considerabile în acest sector. Totuși, sunt sceptice fiind sub nivelul obiectivelor medii naționale datorită nivelului actual scăzut de acoperire, în special, în localitățile rurale ale raionului.

3.2. Abordarea priorităților

În conformitate cu prevederile naționale generate³, se propun următoarele abordări de priorizare și etapizare a intervențiilor:

- Orașele au prioritate față de sate;
- Satele mari au prioritate față de satele mici;
- Intervențiile se conformează unor etapizări logice standardizate.

Luând în considerare cele expuse anterior, principalele direcții pentru dezvoltarea rapidă și eficientă a serviciilor de alimentare cu apă, precum și sporirea ratei de acoperire a serviciului până în anul 2025, sunt următoarele:

Tabelul 7 Principalele direcții pentru dezvoltarea rapidă și eficientă a serviciilor de alimentare cu apă

Domeniu	Etapizări logice
Aprovizionare cu apă	1. Intervențiile vor fi făcute în or. Drochia (construcție, reabilitare, extindere); 2. Localitățile rurale mari vor fi abordate; 3. Vor fi vizate localitățile rurale mici. Etapetele sunt prezentate schițat în Figura 22 și 23
Canalizare	1. Reabilitarea și extinderea sistemelor de canalizare existente în or. Drochia pentru sporirea eficienței sistemelor și îmbunătățirea calității serviciilor; 2. Extinderea rețelelor existente din or. Drochia în localitățile rurale învecinate;

³Strategia națională de aprovizionare cu apă și sanitație a Republicii Moldova (2014-2028)

	3. Construcția sistemelor de canalizare în localități rurale de dimensiuni mari; 4. Extinderea sistemelor de canalizare în localitățile rurale de dimensiuni mici;
Epurarea apelor uzate	1.Reabilitarea/extinderea SE existente din or. Drochia pentru a acoperi număr mai mare de generatori de ape uzate din localitățile învecinate; 2.Implementarea tehnologiilor non-convenționale cu costuri asociate reduse (de exemplu, zone umede construite cu flux subteran) în zonele rurale; 3.În comunitățile rurale de dimensiuni mici, aplicarea unor soluții descentralizate de epurare (fose septice, toalete Ecosan, SE compacte pentru clădiri publice / comerciale); 4.Construcția noilor SE convenționale regionale, care să acopere zonele urbane și rurale grupate.
Eficiență operațională	1.Extinderea managementului serviciilor de AAC din zonele urbane existente în localitățile rurale vecine, indiferent de conexiunea fizică la sistemele orășenești; 2.Îmbunătățirea calității serviciilor prin licențierea și monitorizarea operatorilor AAC regionali; 3.Elaborarea și implementarea Programului de îmbunătățire a performanțelor financiare și operaționale ale operatorilor de servicii AAC; 4.Implementarea sistemelor de automatizare (SCADA) pentru monitorizarea și controlul proceselor tehnologice de AAC.

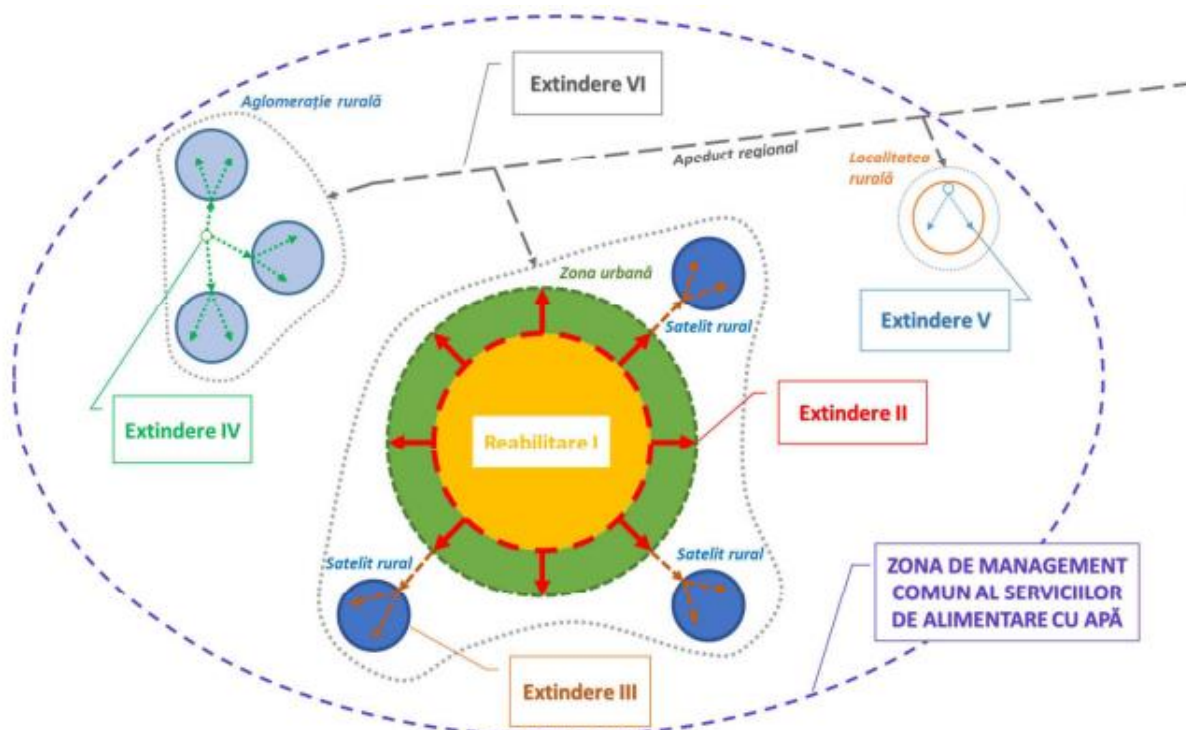

Figura 22 Abordarea etapizată privind dezvoltarea și gruparea serviciilor de alimentare cu apă

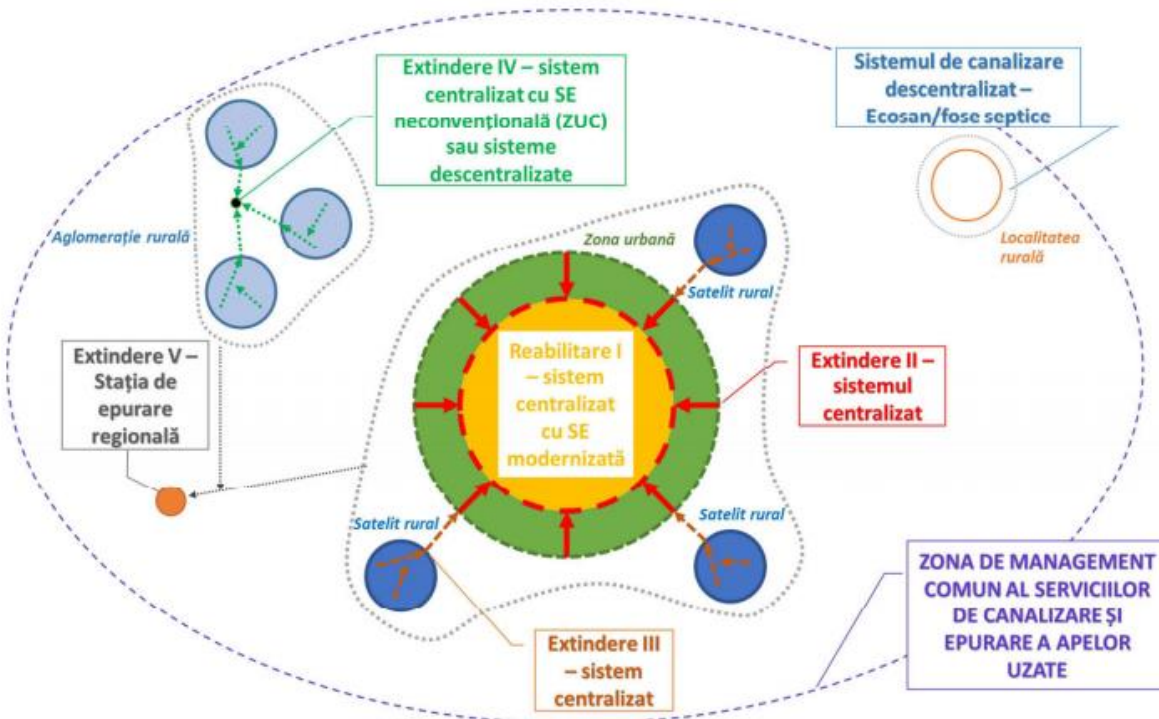

Figura 23 Abordarea etapizată privind dezvoltarea serviciilor de canalizare

3.3. Formularea obiectivelor specifice de dezvoltare

În baza Analizei Diagnostic, priorităților locale și naționale, obiectivelor stabilite la nivel regional și național, în mod participativ s-au identificat următoarele obiective repartizate în **4 direcții strategice** în acest sector:

1. **Creșterea calității serviciului de AAC în baza principiului de regionalizare, prevede măsuri de:**
 - Creșterea indicelui de calitate a apei,
 - Creșterea capacității operaționale în prestarea serviciului de AAC prin efectuarea măsurilor organizatorice și juridice de constituire graduală a operatorilor regionali,
 - crearea operatorului unic regional de AAC
2. **Promovarea și constientizarea populației în accesarea, eficientizarea, dezvoltarea, și protejarea acestui sector, prevede măsuri de:**
 - Sporirea nivelului de transparență și monitorizare în serviciile AAC;
 - Ridicarea nivelului de conștientizare și responsabilitate a consumatorilor.
3. **Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii de aprovizionare centralizată cu apă, prevede măsuri de:**
 - Creșterea a nivelului de asigurare cu servicii centralizate de aprovizionare cu apă de la nivelul actual de 31% la 55%. Clusterizarea localităților raionului pe baza cooperării APL de nivelul I în cadrul unui sistem comun de management în AAC (Cluster Nistru – or. Drochia).
4. **Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii de canalizare centralizată, prevede măsuri de:**
 - Creșterea nivelului de asigurare cu servicii centralizate de canalizare de la nivelul actual de 20% la 35%.

Creșterea calității serviciului AAC în baza principiului de regionalizare

Modelul instituțional de regionalizare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pentru raionul Drochia are în componență două elemente cheie:

- a. Operatorul Regional (OpR);
- b. Contractul de delegare a gestiunii serviciului, care reglementează relația dintre operatorul regional și autoritățile publice locale.

Î.M. „Apa Canal” or. Drochia va fi reorganizată prin dezmembrare (separarea domeniului AAC). În rezultat, întreprinderea actuală va presta servicii de salubritate, amenajare, înverzire ș.a., excepție servicii apă și canalizare. Serviciile apă și canalizare vor reveni întreprinderii nou formate S.A. ”Apa Canal Drochia”. Astfel, în urma reorganizării prin dezmembrare și separare vor activa două întreprinderi, cea cu denumirea veche ca întreprindere municipală și întreprindere nouă ca societate pe acțiuni. În cadrul întreprinderii nou formate va fi necesar de creat o structură nouă, secția tehnică, care va suplini din punct de vedere metodologic și tehnic administrația întreprinderii în procesul de regionalizare a serviciilor AAC.

- Localitatea pivot va constitui pentru **Clusterul Nistru** “Apa Canal Drochia”, ulterior satele unde există rețele de apă și canalizare, din acest Cluster. Apoi, pe parcursul construcției a sistemelor noi de apeduct și canalizare extindere și în acele localități. Procedura de constituire a unui operator comun regional este format de o primărie (or. Drochia).

Conceptul de regionalizare a unui serviciu de alimentare cu apă și de canalizare este bazat pe gestiunea rețelilor de apeduct și canalizare – proprietatea APL de nivelul I în baza contractului de gestiune a serviciului. Pentru bunurile luate în gestiune operatorul va achita APL de nivelul I o redevență, astfel bunurile respective vor fi luate în concesiune. APL de nivelul I poate fi sau nu deținătorul de acțiuni a operatorului de servicii apă și canalizare. Acțiunile pot fi procurate contra bani de către APL I.

Un sistem public regional de alimentare cu apă și de canalizare reprezintă ansamblul tehnologic, operațional și managerial constituit prin punerea în comun a două sau mai multe sisteme locale de alimentare cu apă și de canalizare. Obiectivul principal al creării unui sistem public regional de alimentare cu apă și de canalizare îl reprezintă optimizarea serviciilor oferite prin utilizarea de resurse și facilități comune. Ca direcție strategică, este recomandabil ca operarea regională a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare să acopere o zonă cel puțin 100.000 de locuitori și cât mai multe zone urbane dintr-un raion, pe **Cluster** sau bazin hidrografic.

Promovarea și constientizarea populației în accesarea, eficientizarea, dezvoltarea, și protejarea sectorului AAC

Strategia promovează implicarea publică în dezvoltarea sistemelor de apă și canalizare în localitățile raionului Drochia, întrucât înțelegerea necesității utilizării apelor calitative printr-un sistem eficient și ușor de utilizat este deosebit de important pentru protejarea sănătății populației și conservării mediului ambiant. Scopul comunicării este cel de informare, motivare, convingere, instruire, încurajare a consumatorilor privind calitatea prestării serviciilor de AAC. O comunicare eficientă necesită stabilirea unor condiții și factori cheie în prealabil, cum ar fi:

- Stabilirea clară a scopului comunicării
- Identificarea momentului potrivit pentru deschiderea comunicării

- Utilizarea unui limbaj simplu, clar, deschis și direct
- Acceptarea de către fiecare participant a posturii de ascultător
- Corelarea spuselor cu faptele
- Transformarea stilului comunicării din defensiv în productiv.

Canalele de comunicare între principalii actori sunt:

Tip	Caracteristici și forme specifice	Avantaje	Dezavantaje
Poștă	Scrisori, note de serviciu, rapoarte	Înregistrări permanente. Continuu, prompt.	Spațiu de depozitare. Impersonală Volum, întârzieri.
Mijloace electronice	Mesaje e-mail, faxuri, conferințe video	Rapide, consum redus de hârtie Cost redus	Posibilă numai cu membrii rețelei Scurgerea informațiilor confidențiale
Întruniri	Întâlnire câteva persoane Formale/neformale Planificate/neplanificate Structurate/nestructurate	Transmiterea efectivă a informațiilor Angajarea grupului	Consum de timp Neimportante pentru unii participanți Pot devia de la subiectul și obiectivele propuse
Convorbiri telefonice	Modalitate concretă, imediată, directă de comunicare	Răspuns imediat Asigură contactul personal	Nu se fac înregistrări scrise Nu există contact vizual
Față în față	Cel mai frecvent utilizat Canal preferat	Cea mai eficace în servicii, oferă un răspuns rapid Atenție la limbaj, ton, expresie	Consum de timp Nu se fac înregistrări în scris

În vederea creșterii nivelului de transparență și monitorizare a activității APL I și operatorilor AAC se propune evaluarea sistematică a nivelului de poluare a surselor de apă în instituțiile și alte locuri publice, organizarea și facilitarea participării populației la cursurile de protecție a mediului și surselor de apă, printare pliante, publicare articole, anunțuri despre procesul de prestare a serviciului AAC și utilizare a tehnologiilor de alternativă în prelucrarea apelor uzate.

Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii de aprovizionare centralizată cu apă

Tehnica clusterizării localităților în vederea creșterii nivelului de acoperire cu servicii de AA prezintă o metodă eficientă, consecutivă în atingerea unui nou grad de conectări a consumatorilor la servicii de AA, de la 31% la 55% cel puțin.

Astfel, se cunoaște modalitatea de clusterizare a raionului Drochia, după cum urmează:

Clusterizarea localităților raionului pe baza cooperării APL de nivelul I în cadrul unui sistem comun de management în AAC.

Cooperarea intercomunitară (CIC) se referă la cooperarea între localități în scopul creșterii eficacității și eficienței serviciilor livrate (serviciile de aprovizionare cu apă și serviciile de canalizare). Un aspect important al CIC este regionalizarea serviciilor publice. Regionalizarea poate fi înțeleasă ca un clustering, sau o grupare a întreprinderilor care furnizează servicii publice cum ar fi serviciile de aprovizionare cu apă și serviciile de canalizare. Regionalizarea serviciilor publice este utilizată pentru a crește eficiența și a reduce costurile, prin utilizarea economiilor de scară, spre deosebire de utilizarea unor soluții individuale. Clusterul reprezintă o zonă geografică de localități care utilizează/dețin împreună infrastructura în domeniul AAC sau cooperează în cadrul unui sistem comun de management în AAC.

Cluster Nistru: Semnarea Acordului de cooperare inter-comunitară și aprobarea lui de către consiliile locale constituie în baza **Raportului „Due Diligence”** - juridic, tehnic, de mediu, financiar, contabil și economic. Obiectivul general al proiectului este considerarea viabilității unui Parteneriat Public Privat în vederea:

- îmbunătățirii nivelului serviciilor cu un accent pe construcția și mentenanța adecvată a infrastructurii de apă;
- creșterea eficienței;
- efectuarea de investiții de capital optime;
- asigurarea sustenabilității financiare, tehnice și de mediu pe termen lung, luând în considerare constrângerile de suportabilitate ale utilizatorului final.

Implicarea APL de nivelul I și II, aplicare instrumentelor de regionalizare a serviciilor de AAC în baza Raportului „Due Diligence”, aplicând principiile de priorizare stabilite de cadrul strategic vor permite atingerea obiectivelor minime stabilite pentru dezvoltarea raionului pe termen mediu (anul 2025).

Datorită faptului că debitul de apă brută extras din sursa subterană a localității Drochia este insuficient și are o concentrație ridicată de amoniu, este necesar un proces de tratare complex astfel încât apa potabilă să îndeplinească parametrii de calitate impuși de legislația din Republica Moldova. Un proces complex de tratare reprezintă o investiție importantă care constă în realizarea unei stații de tratare noi, costuri cu reactivii necesari și costuri cu personalul de operare al proceselor de tratare.

Pentru a putea asigura necesarul de apă potabilă și calitatea acesteia pentru toți locuitorii orașului Drochia și pentru localitățile învecinate, a fost propusă extinderea unei conducte de aducțiune apă tratată din aducțiunea Soroca-Balti până în orașul Drochia.

În măsura să asigure calitatea necesară a apei potabile furnizată locuitorilor orașului Drochia și celorlalte localități ale raionului ce vor fi alimentate din conducta de aducțiune Soroca-Balti, a fost propusă o conductă nouă de aducțiune care va realiza legătura dintre Soroca-Balti și orașul Drochia.

Viitoarea conductă de aducțiune respectă traseul propus de autoritățile locale ale orașului Drochia, care împreună cu celelalte consilii locale pregătesc avizele și acordurile necesare realizării acestei conducte de aducțiune.

Conexiunea la conducta de aducțiune Soroca-Balti se va realiza în apropierea localității Marasesti, iar pe traseul său până în orașul Drochia conducta va intersecta următoarele localități: Marasesti, Cubolta, Frumusica Noua, Hasnaseni Mari, Dominteni, Petreni, Gribova, Baroncea și Chetrosu.

Odata ajunsa in orasul Drochia conducta de aductiune va fi conectata la rezervoarele existente de inmagazinare. In acest fel sursa existenta de apa a orasului Drochia va fi pastrata ca rezerva, deoarece debitul de apa furnizat de Soroca-Balti va asigura cantitatea necesara tuturor locuitorilor inclusiv pentru sistemul centralizat propus in raionul Drochia.

Modul de functionare al conductei de aductiune va fi gravitational.

Costul total al investitiei pentru realizarea acestei aductiuni este de 8,327,000 euro.

Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii de canalizare centralizată:

Este destul de dificil de a previziona o dezvoltare a sistemelor de canalizare si epurare a apelor uzate in condițiile unui deficit de capacități financiare. In același timp este necesar de eficientiza utilizarea resurselor financiare destinate construcției sistemelor de canalizare prin stabilirea unor priorități la nivel de raion si selectarea spre implementare a unor tehnologii care ar respecta relația cost-calitate. În lipsa unor studii de fezabilitate în domeniu, o solutie temporară este extinderea sistemelor de canalizare în localitățile proxime or. Drochia, construcția sistemelor noi în localitățile ce nu dispun de canalizare, construcția stațiilor de epurare.

4. Planul de Acțiuni

Tabelul 8 Planul de acțiuni determinat pentru perioada de timp: 2018-2025

#	Măsuri	Denumire proiect / acțiune	Perioada de implementare	Costul estimativ	Responsabil si Parteneri	Rezultate așteptate	Surse de finanțare
Direcție strategică 1. Creșterea calității serviciului de AAC în baza principiului de regionalizare							
Obiectiv 1. Creșterea indicelui de calitate a apei							
1.1	Efectuarea unei analize aprofundate a calității apei de pe teritoriul raionului	1.1.1.Elaborarea Studiului privind calitatea apei din raionul Drochia	2018-2019	250 000 lei	APL, Operatorul de AAC	Analiza apei de pe teritoriul raionului	Bugetele locale, Surse externe
1.2	Reabilitarea segmentelor rețelelor uzate de distribuție a apei	1.2.1.Înlocuirea/ schimbarea a 13,2 km de rețele în localitățile: Cotova – 1 km, or. Drochia – 10,7 km Maramonovca – 1,5 km	2018-2025	4 000 000 lei	APL, Operatorul de AAC, ADR Nord, GIZ	13,2 km de rețea schimbată, reducerea pierderilor și costurilor de exploatare, sporirea indicelui de calitate a apei.	Surse externe, buget local, contribuția populației
1.3	Soluționarea temporară a problemei calității apei în localitățile rurale	1.3.1.Instalarea stațiilor de clorinare (RAP)	2019-2021	20 000 000 lei	APL, Consiliul Raional	Toate instituțiile preșcolare și școlare din raion dotate cu filtre de apă	Surse externe, Bugetele locale
		1.3.2.Instalarea filtrelor de apă în instituțiile de învățământ din localitățile rurale	2019-2021	900 000 lei			

		Instalarea ministațiilor de tratare a apei în cartiere de locuit	2019-2021	4 000 000 lei		Utilizarea apei sigure de către consumatori	Operatori AAC, agenți economici, surse externe
1.4	Reducerea nivelului de poluare a surselor de apă	1.4.1.Construirea foselor septice impermeabile	2019-2025	100 000 000 lei	Consiliile Locale	Nivel de poluare a apelor redus	Populația, APL
	Buget		2019-2025	129 150 000 lei			
Obiectiv 2.Creșterea capacității operaționale în prestarea serviciului de AAC prin efectuarea măsurilor organizatorice și juridice de constituire graduală a operatorilor regionali							
2.1	Promovarea principiului de regionalizare și cooperare inter-comunitară în organizarea serviciilor de AAC	2.1.1.Evaluarea capacității operaționale a operatorilor AAC .	2018-2019	40 000 lei	CR, ÎM “Apă-Canal”; APL I	Studiu elaborat	Surse externe; Buget local APL I, Buget raional
		2.1.2.Crearea operatorului regional de AAC. Înregistrarea S.A. ”Apă Canal Drochia” conform legislației în vigoare	2018-2019	Costuri aferente înregistrării (până la 2000)	CR, ÎM “Apă-Canal”; APL I	Operator regional creat	Buget local APL I, Buget raional
		2.1.3.Extinderea operatorului regional creat	2019-2025	Fara cost	CR, ÎM “Apă-Canal”; APL I	Operator regional extins	Buget local APL I, Buget raional
		2.1.4.Elaborarea Studiului de Fezabilitate raional privind clusterizarea optima a localităților privind dezvoltarea eficienței a serviciului de AAC		Fara cost		SF elaborat	
		2.1.5.Initierea campaniilor/discuțiilor între primăriile raionului privind implementarea mecanismului de	2018-2025	Fara cost	CR, ÎM “Apă-Canal”; APL I	Primari informați privind oportunitățile CIC	Buget local APL I, Buget raional

		cooperare inter-comunitara					
2.2	Consolidarea operationala si institutională a operatorilor de AAC	2.2.1.Procurarea echipamentului și utilajului performant de verificare a consumului de apă pentru operatorii locali si regionali	2018-2020	1 000 000 lei	CR, APL I, ÎM “Apă-Canal”	Buget local, Buget raional, FEN, FNDR, Fonduri externe	Buget local, Buget raional, FEN, FNDR, Fonduri europene
		2.2.2.Modernizarea parcului de autospeciale al ÎM “Apă-Canal Drochia”	2018-2021	1 000 000 lei	CR, APL I, ÎM “Apă-Canal”		Operatorii regionali și rurali de AAC dotați cu mijloace tehnice necesare, resurse umane înalt calificate, servicii de AAC accesibile pentru toți locuitorii
		2.2.3.Suport pentru ridicarea nivelului profesional al angajaților sectorului de AAC prin oferirea posibilităților de a participa la cursuri de formare profesională privind serviciile de AAC, în baza acordurilor de cooperare inter-comunitară, utilizare tehnică avansată, metodologiei tarifare naționale prin prisma aspectelor sociale și egalității de gen	2019-2025	100 000 lei	CR, APL I, IM “Apa Canal		
2.3	Eficientizarea pierderilor de apă / Monitorizarea și gestionarea corectă a	2.3.1.Asigurarea evidenței apei captate, pompate și realizate prin montarea debitmetrelor și contoarelor de apă	2019-2025	500 000 lei	Operatorii de AAC, APL, Consiliul raional		Reducerea cantitativă de pierderi de apă

	resurselor de apă						
2.4	Ajustarea tarifelor conform metodologiei naționale	2.4.1.Aprobarea politicii privind tariful sectorial, ajustarea tarifului la apă și sanitație în fiecare an.	Anual, 2018-2025	Fara cost	CR, ÎM "Apă-Canal"	Acoperirea cheltuielilor aferente prestării serviciului de AAC	
2.5	Monitorizarea și gestionarea corectă a resurselor de apă	2.5.1.Facilitarea implementării sistemelor SCADA pentru AAC • Integrarea forajelor existente în sistemul SCADA; • Camine (debitmetru SCADA); • Instalatii electrice și SCADA; • Instalatii electrice și SCADA – debit; • Instalatii electrice și SCADA – presiune; • Puncte monitorizare (lucrări electrice și SCADA); • Instalatii HVAC;	2020-2025	20 237 200 lei	Operatorii de AAC, APL	APL, surse externe	Eficientizarea și monitorizarea surselor de apă
	Buget		2019-2025	22 879 200 lei			
Obiectiv 3. Crearea operatorului unic regional de AAC							
3.1	Evaluarea fondurilor fixe a operatorului din or. Drochia	Evaluarea de către o companie ce deține licență de evaluare. Bunurile vor fi separate în trei grupe: bunuri cu destinația altor servicii decât AAC, bunuri cu	Noiembrie 2018	60 000 lei	Întreprinderea municipală	Fondurile fixe a ÎM evaluate Bunuri în trei grupe: bunuri cu destinația altor servicii decât AAC, bunuri cu	Bugetul Î.M. A.O. și Gestionarul Direct

		destinația AAC în două liste după proprietate (domeniul public și privat)				destinația AAC în două liste după proprietate (domeniul public și privat) separate	
3.2	Stabilirea tarifului de apă	Avizarea tarifului la apă și canalizare de către ANRE pentru or. Drochia	Noiembrie 2018	Fără cost	Întreprinderea municipală	Tarife noi la AAC aprobate	Fără sursă
3.3	Înregistrarea întreprinderii	Înregistrarea S.A. "Apă Canal Drochia" conform legislației în vigoare	Mai 2019	Costuri aferente înregistrării (pînă la 2000)	Consiliul Orășenesc Drochia	S.A. "Apă Canal Drochia" înregistrată	Bugetul local, după începerea activității întreprinderii va fi rambursat de S.A.
3.4	Lichidarea	Deciziile consiliilor locale din raion (deținătoare de Î.M., A.O, G.D. prestatoare de servicii AAC) de a deveni acționari în întreprinderea nouă cu cota de participare în bani, lichidarea Î.M. cu activitate prestări servicii AAC din localitățile rurale și/sau transmiterea bunurilor aferente serviciului în concesiune către S.A. "Apă Canal Drochia". Pot primi decizii de a deveni acționari și APL care la moment nu dispun de rețele de AAC	Mai 2019	28 600 lei	Consiliile locale	- Deciziile consiliilor locale din raion (deținătoare de Î.M. restatoare de servicii AAC) de a deveni acționari în întreprinderea nouă cu cota de participare în bani aprobate - Î.M. prestatoare de servicii AAC lichidate - Procedura înregistrării acționari în S.A.	Fără sursă

						"Apă Canal Drochia" inițiată Bunurile aferente serviciului AAC în concesiune către S.A. "Apă Canal Drochia" transmise	
3.5	Acceptul de noi acționari în S.A	Decizia consiliului orășenesc Drochia pentru acceptul de noi acționari în S.A. "Apă Canal Drochia" permisiunea de emisie a acțiunilor noi	Septembrie 2019	Fără cost	Consiliul orășenesc Drochia	• Decizia consiliului orășenesc Drochia pentru noi acționari în SA "Apă Canal Drochia" aprobată • Permisivitatea de emisie a acțiunilor noi primită Numărul acționarilor majorați	Fără sursă
3.6	Transmiterea în concesiune a rețelelor AAC, Cluster Nistru	Transmiterea în concesiune a aducțiunii și rețele de distribuție a apei Cluster Nistru din Raionul Drochia către "Apă Canal Drochia"	2019-2025	Fără cost	Consiliul raional Drochia	• Decizia CR Drochia de transmitere în concesiune a rețelelor de apă Cluster Nistru și a mijloacelor fixe aferente lui către S.A. "Apă Canal Drochia" aprobată	Fără sursă

						• Decizia CR Drochia de a deveni acționar în S.A. "Apă Canal Drochia" aprobată - Gestiunea sistemului tehnologic apeductul Cluster Nistru) preluată	
3.7	Contractului de delegare a gestiunii serviciului	Semnarea Contractului de delegare a gestiunii serviciului	Octombrie 2019	Fără cost	Consiliile locale	• Deciziile consiliilor locale care au transmis în concesiune sistemele de AAC către S.A. "Apă Canal Drochia" despre aprobarea semnării Contractului de delegare a gestiunii serviciului aprobate • Contractul de delegare a gestiunii serviciului semnat - Relații contractuale între proprietar și gestionar al	Fără sursă

						sistemelor AAC instituite	
3.8	Prestarea serviciilor AAC	Prestarea serviciilor AAC de către S.A. "Apă Canal Drochia" în Cluster Nistru	Decembrie 2019	Fără cost	APL și SA "Apă Canal Drochia",	Operator regional în toate localitățile raionului din Clusterul Nistru creat	Fără sursă
3.9	Consolidarea capacităților instituționale și tehnice	Consolidarea capacităților instituționale și tehnice a S.A. "Apă Canal Drochia" Cluster Nistru	2019 - 2025	-	APL de nivelul I, S.A. "Apă Canal Drochia"	- Plan de creștere a capacităților S.A. "Apă Canal Drochia" elaborat - APL și reprezentanții S.A. "Apă Canal Drochia" instruiți - Dotare tehnică.	GIZ, APL de nivelul I și II, S.A. "Apă Canal Drochia", alți donatori
	Buget		2019-2025	90 600 lei			
Direcție strategică 2. Promovarea și constientizarea populației în accesarea, eficientizarea, dezvoltarea, și protejarea sectorului de AAC							
Obiectiv 1. Sporirea nivelului de transparență și monitorizare în serviciile de AAC							
1.1	Monitorizarea nivelului de poluare	1.1.1.Evaluarea sistematică a nivelului de poluare a surselor de apă în instituțiile și alte locuri publice	2019-2025	100 000 lei	Operatorii AAC, APL	APL, surse externe	Surse de ape monitorizate, sigure
				100 000 lei			
Obiectiv 2. Ridicarea nivelului de conștientizare și responsabilitate a consumatorilor							
2.1	Campanii de informare a populației privind protecția	2.1.1.Organizarea și facilitarea participării populației la cursurile de protecție a mediului și surselor de apă	2019-2025	100 000 lei	Consiliu raional, APL, operatori AAC, Serviciile de stat Ecologic și	Consiliu raional, APL, operatori AAC	Populație informată, surse de ape sigure

	mediului si surselor de ape				Sănătate Publică.		
2.2	Informarea populației privind participarea la sesiunile privind modificările în prestarea serviciului de AAC, utilizarea tehnologiilor avansate de prelucrare a apelor uzate	2.2.1. Printare pliante, publicare articole, anunțuri despre procesul de prestare a serviciului de AAC și utilizare a tehnologiilor de alternativă în prelucrarea apelor uzate	2019-2025	100 000 lei	Consiliul Raional, APL-I, operatori de AAC	Consiliul Raional, APL-I, operatori de AAC	Serviciu de AAC transparent, consumatori informați, surse de apă sigure
	Buget		2019-2025	200 000 lei			
Direcție strategică 3. Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii centralizate de aprovizionare cu apă							
Obiectiv 1. Creșterea nivelului de asigurare cu servicii centralizate de aprovizionare cu apă de la nivelul actual de 31% la 55%.							
1.1	Extinderea sistemelor existente de aprovizionare cu apă în localitățile neacoperite	1.1.1. Contribuirea la modernizarea și extinderea rețelelor de apeduct în localitățile: Gribova, Nicureni, Sofia	2018 – 2020	2 200 000 lei	CR, APL I, ÎM “Apă-Canal”	Rețele de apeduct construite; Lungime și capacitate a rețelelor de apeduct reparate și extinse; Nr. de gospodării și locuitori conectați.	Buget local APL I, Buget raional, FEN, FNDP, Fonduri europene
		1.1.2. Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Drochia (reabilitarea și	2018 – 2020	1,5 mln euro – GIZ, 162 000 euro (3 240	CR, APL I, ÎM “Apă-Canal”	Rețele de distribuție a apei reabilite	GIZ, Buget local APL I,

		extinderea rețelilor de apă potabilă, stațiilor de pompare, stația de clorinare, rezervoarelor de apă potabilă, stație de clorinare, stație de tratare, instalații hidrofor, punctele de conectare a localităților: Surii Noi, Tarigrad, Baroncea Noua, Miciurin) – Cluster or. Drochia		000 lei)– Contribuția beneficiarilor		și extinse 22 215 m.l.; Nr. de gospodării și locuitori conectați 1200.	
1.2	Construcția sistemelor noi în localitățile ce nu dispun de AA	1.2.1.Contribuirea la construcția rețelilor magistrale de apeduct în primăriile Baroncea, Hăsnășenii Noi, Palanca, Petreni, Șalvirii Vechi, Șuri, Dominteni, s. Drochia, Hăsnășenii Mari, Miciurin, Moara de Piatră, Popeștii de Jos, Popeștii de Sus, Zgurița	2018 – 2025	8 327 000 eur (166 540 000 lei)	CR, IM “Apa Canal”	Sisteme de alimentare cu apă construitem 34 303 m.l.; Lungime și capacitate a rețelilor de apeduct construite; Nr. de gospodării și locuitori conectați.	Buget raional, FEN, FNDR, Fonduri europene
	Buget		2019-2025	17 198 000 lei			
 Direcție strategică 4. Creșterea nivelului de acoperire a populației cu servicii centralizate de canalizare-epurare a apelor uzate							
Obiectiv 1. Creșterea nivelului de asigurare cu servicii centralizate de canalizare de la nivelul actual de 20% la 35%							
1.1	Extinderea sistemelor existente de canalizare în localitățile neacoperite	1.1.1.Extinderea sistemelor de canalizare în localitățile proxime or. Drochia	2018-2024	312 600 000 lei	Operatori de AAC, APL	Rețele de canalizare extinse 104,2 km	Fondul Ecologic, Surse externe, FNDR

1.2	Construcția sistemelor noi în localitățile ce nu dispun de canalizare	1.2.1.Construcția sistemelor noi de canalizare-epurare în localitățile: Gribova, Baroncea, Cotova, Fîntînița, Hăsnășenii Noi, Palanca, Pervomaiscoe, Petreni, Pelinia, Șalvirii Vechi, Șuri, Antoneuca, Chetrosu, Dominteni, s. Drochia, Gribova, Hăsnășenii Mari, Maramonovca, Miciurin, Mîndîc, Moara de Piatră, Nicoreni, Ochiul Alb, Popeștii de Jos, Popeștii de Sus, Sofia, Țarigrad, Zgurița	2020-2025	86 653 000 eur (1 731 260 000 lei)	Operatori de AAC, APL	Sisteme noi de canalizare-epurare a apelor uzate construite	
		1.2.2.Contribuirea la construcția sistemelor de canalizare și stațiilor de epurare în localitățile:s. Sofia, s. Drochia	2018 – 2019	2 371 950 eur (47 439 000 lei)	CR Drochia, ÎM “Apă-Canal”	Sisteme de canalizare și stații de epurare construite (7 530 loc.)	
		1.2.3.Forarea sondei arteziene in s. Mindic	07-12.2018	400 000 lei	APL	Sondă arteziană forată pe sectorul VI al localitatii	FEN
1.3	Construcția stațiilor de epurare	1.3.1.Construcția stațiilor de epurare din s. Gribova	2019-2025	685 125 eur (13 702 500 lei)	Operatori de AAC, APL	Statii de epurare moderne (2 175 loc.)	Surse externe
	Buget		2019-2025	2 105 401 500 lei			
	Buget TOTAL			2 275 019 300 lei			

5. Mecanismul Evaluare și Monitorizare

Monitorizarea adecvată a realizării planului propus este o condiție esențială a calității de punere în aplicare a acestora. Se propun acțiuni de monitorizare a întregului proces de implementare a strategiei de AAC. Aceasta se va realiza prin discutarea la anumite perioade a procesului de implementare de către persoanele responsabile. Rolul de monitor ii revine Consiliului Raional, care, prin instituțiile sale, va urmări și va lua măsuri de redresare atunci, cind este cazul, pentru a anticipa problemele și a reduce riscul de a suporta costuri suplimentare. Acesta are drept scop îmbunătățirea eficienței și eficacității procesului de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare. Procesul de monitorizare va presupune colectarea și analiza sistematică a informațiilor necesare pentru urmărirea progresului. Evaluarea este compararea impactului real al proiectului vis-a-vis de planurile inițiale: ce s-a stabilit să se realizeze, la ce nivel s-a realizat și modul în care s-a produs procesul. Evaluarea va lua în considerație criteriile de eficacitate, de implicare a actorilor responsabili, de transparență a procesului.

Următoarea procedură va fi aplicată pentru monitorizarea componentei AAC din Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a raionului:

1. Responsabil de monitorizarea SDSE, componenta AAC va fi Direcția economie, construcții și politici investiționale a Consiliului Raional, care va colecta date lunar despre progresele înregistrate. Grupul de lucru creat pentru elaborarea strategiei se va întruni în sedințe lunare;
2. În fiecare an, în luna iunie, Direcția economie, construcții și politici investiționale va pregăti un raport de monitorizare. Raportul va conține constatări referitor la realizarea fiecărei activități din Planul de acțiuni. Raportul de monitorizare va indica nivelul de realizare a acțiunii, termenii de realizare, cheltuieli, rezultatele atinse. Vor fi descrise devierile de la planul de acțiuni și propunerile de ajustare și corectare. Formularul, care va fi utilizat de Direcția economie, construcții și politici investiționale, este prezentat în Anexa 1.
3. Grupul Local de Lucru, în baza raportului de monitorizare, va propune soluții de actualizare a SDSE, componenta de AAC.
4. Consiliul Raional Drochia va audia raportul de monitorizare și va decide asupra actualizării capitolului de AAC din cadrul Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului, anual.

Anexe

Anexa 1 Formular de Monitorizare a implementării Strategiei SDSE, Componenta AAC

Măsura (din planul de acțiuni)	Acțiunea (din planul de acțiuni)	Scurtă descriere a activității planificate	Rezultatele asteptate	Perioada de implementare	Costuri estimate/costuri cheltuite	Rezultate atinse	Devieri	Posibile rectificări

Tabel deținere Licență

Raionul	Operatorul	Data eliberării	Valabilitatea
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	01.12.2015	01.12.2040

Autorizarea folosinței apei

Raionul	Operatorul	Data eliberării	Valabilitate	Folosința apei		În proces de examinare
				Captarea apei	Deversarea apei	
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	09.10.2013	09.10.2016	da	da	

Informație generală cu privire la serviciile prestate de operatorul AAC

Raion	Operator	Aliment Apă pot	Aliment apa brută	Transport apă pot	Transport apă teh	Colec t și evac AU	Colec t, trat si evac AU	Golirea foselor și transp AU	Irigare	Curăț. străzilor	Gest deșeurilor	Altele	Început gestio n. AAC
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	+					+	+					1956

Alimentarea cu apă

Raion	Operator	Localitatea	Lungime apeduct (km)	Anul constr	Total gospod casnice	Gospod casnice conectate	Agenți econ	Instit publice	Sursa apă		
									supraf	artez	izv
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Or.Drochia	70.5	1956	8653	7053	208	19		100	

Continuitate servicii, întreruperi, volum produs/facturat, conectări ilegale, tratare apă, control calitate apă

Raion	Operator	Localitatea	Continuitate Serviciu h/zi	Întreruperi planificate		Întreruperi neplanificate		Volum total prod apă (m3)	Volum facturat (m3)	Pondere volum fact (%)	Conect ilegale	Tratare apă	Control calitate apă	
				nr	h	nr	H						Operator	CS P
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Or.Drochia	24	46	4	166	4	694171	330514	48	da	nu		93/an

Reabilitarea /extinderea necesară a apeductului

Raionul	Operatorul	Localitatea	Reabilitare (km)	Extindere (km)	Capacitatea sursei de apă pentru extindere
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Or. Drochia	22,26	6,77	da

Canalizare și tratarea apelor uzate

Raion	Operator	Localitatea	Lungimea rețele (km)	Anul constr	Total gospod casnice	Gospod casnice conectate	Agenți econ	Instit public e	Stație epurare				Tehn trat are	Conect ilegle
									An constr	Func ț	Capacit (m3/zi)	Volum tratat (m3/zi)		
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Or. Drochia	45,5	1974-1975	8653	4785	184	19	1975	da	3500	654	Me c Bio	da

Reabilitarea/extinderea sistemului de canalizare

Raionul	Operatorul	Localitatea	Reabilitare (km)	Extindere (km)
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Or. Drochia	6,233	37,892

Golirea foselor și transportarea apelor uzate

Raion	Operator	Golirea foselor și transp AU	Localitatea	Numărul foselor septice deservite	Volumul apei uzate colectate(m3)	Destinația transportării
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia		Or. Drochia		410	Stația de epurare

Angajați

Raion	Operator	Nr.angajați		Locuri vacante	Probleme			Domenii instruire
		1 normă	1/2 normă		Lipsa pers calificat	Salariu propus	Necesit instruire	
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	71	5		+		+	Managementul financiar.

Raion	Operator	Nr.angajați		Locuri vacante	Probleme			Domenii instruire
		1 normă	1/2 normă		Lipsa pers calificat	Salariu propus	Necesit instruire	
								Probleme actuale de contabilitate și impozitare. Managementul energetic

Ponderea cheltuielilor energie electrică

Raion	Operator	Ponderea cheltuieli energie electrică (%)
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	21,3

Tarife

Raion	Operator	Apă		Canalizare		Apă și canalizare		Metoda	Organ aprobat tarifar	Pondere cheltă acoper (%)	Ultima revizuire			Revizuire planificată	
											Data	Majorat	Reduc	Data	Motivul
		Gospod casnice	Cons non-casnici	Gospod casnice	Cons non-casnici	Gospod casnice	Cons non-casnici								
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	10	39,17	7	19	17	58,34	Met 2008	CL	75				2018	

Furnizarea serviciilor, ponderea facturilor achitate, măsuri pentru neachitarea serviciilor , indicatori de performanță

Raionul	Operatorul	Contract	Ponderea facturilor achitate %	Măsuri consumat	Măsuri fam social vulnerab	Indicatori performanță
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	da	95	1.Adresarea unor reclamații. 2.Debranșarea temporară. 3.Acționarea în instanța de judecată.	nu	nu

Echipament

Raionul	Operatorul	Suficient		Excavatoare	Autobascul	Camioane	Vidanjere	Mașină de intervenție	Aparate sudură oțel	Aparate sudură PE	Set instrum. p/u intervenție la avarie	Pompe mobile	Generatoare	Alte
		Da	Nu											
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	da		1	0	2	0	3	1	0	2	0	3	perforator

Regionalizare

Raionul	Operatorul	Oportunit		Îmbunătățire eficiențe i infrastr	Red cost prod	Consolid d capacitat, mijl, resurse	Echit acces servicii	Îmbunătăț acces fonduri si part sect privat	Implicare regionalizare		Consult operator i	Conult APL	Exam cadru legal inst	Elab Maste r Plan
		Da	nu						da	nu				
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Da		+	+	+	+	+	da		+	+	+	-

Opțiunile prioritare de intervenție în domeniul AAC în vederea dezvoltării sectorului și regionalizării serviciului de AAC în RDS

Raionul	Operatorul	Master Plan	Capit AAC în SDR	Capit AAC în Strateg/Plan raion	CPP	Stud Fezab CPP	Opț dezvolt surse apă	CPP regionale	Identif Operator potențial extindere
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	5	4	7	6	3	2	8	1

Proiecte în domeniul AAC în derulare

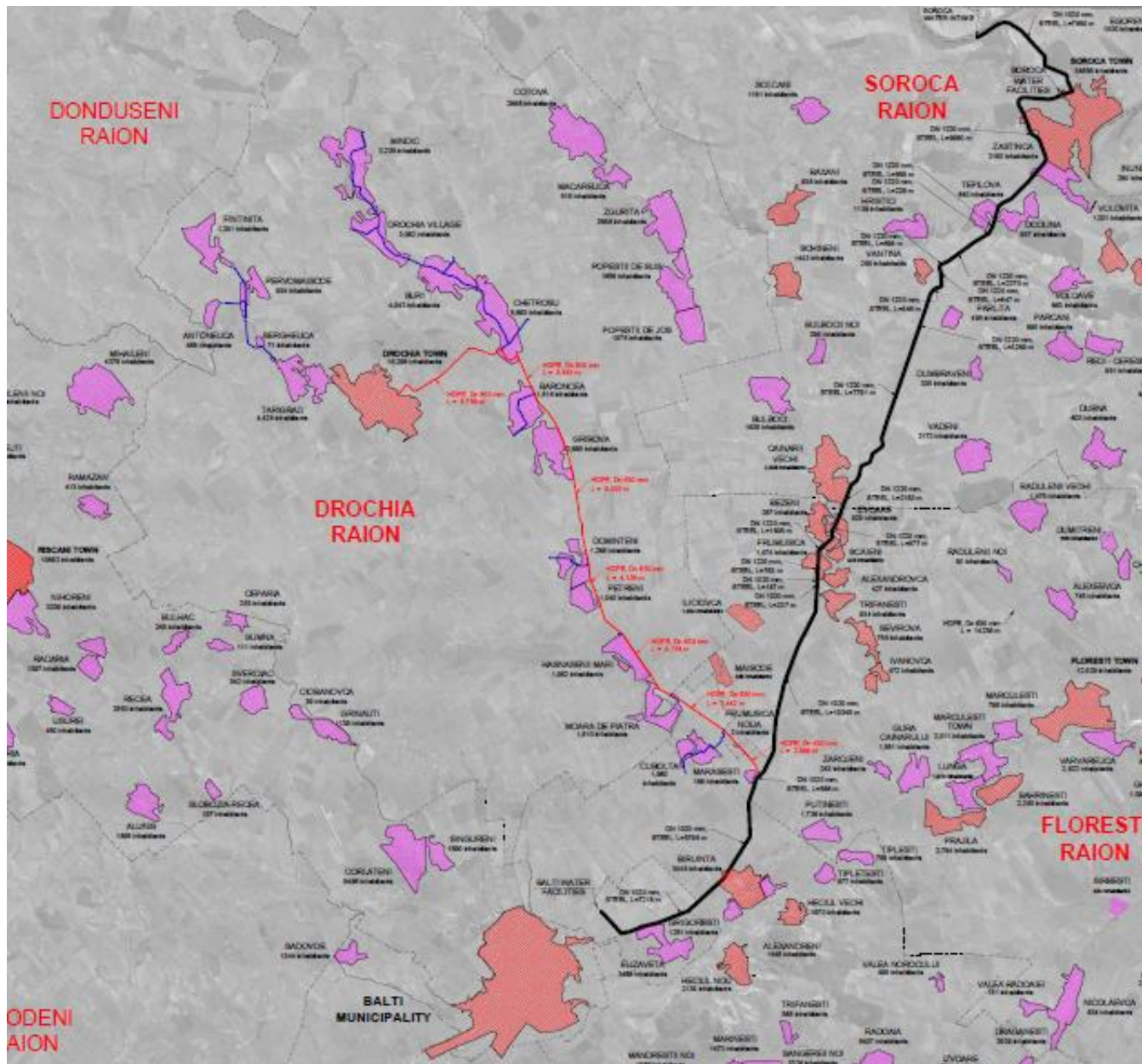
Raion	Operator	Denumirea	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Beneficiarul	Implement ator	Descriere succinta
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	Îmbunătățirea situației ecologice a bazinelor Prut și Nistru prin îmbunătățirea sistemelor de epurare a apelor uzate în Cernăuți și Drochia	19.12.2013-31.12.2016	Uniunea Europeană, Fondul Ecologic Național, CR Drochia	ÎM "Apă-Canal" din Drochia	Consiliul raional Drochia	Construcția stației de epurare a apelor uzate în or. Drochia

Proiecte planificate în domeniul AAC

Raion	Operator	Denumirea	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Beneficiarul	Implementator	Descriere succinta
Drochia	ÎM Apă-Canal din Drochia	1. „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia”	2017-2023	Uniunea Europeana, GIZ	ÎM ”Apă-Canal” din Drochia	Primăria or. Drochia	Extinderea si reabilitarea sistemului de apeduct și canalizare în or. Drochia

Anexa 3 Operatorii de servicii din primăriile raionului Drochia

Primarie	Operator AAC
Antoneuca	ÎM Antonicianca
Baroncea	-
Chetrosu	ÎM "Chetrosu-Service"
Cotova	Primăria comunei Cotova
Dominteni	-
Drochia	Întreprinderea Municipală „Apă-Canal” Drochia
Drochia	-
Fîntînița	-
Gribova	Î.M. “GRIBOVA SERVIS”
Hăsnășenii Mari	În localitate nu funcționează serviciile de alimentare centralizată de apă și canalizare. Există o fântână arteziană, care alimentează școala, grădinița de copii, centrul de sănătate și câteva familii din apropiere.
Hăsnășenii Noi	-
Maramonovca	Interprinderea Municipala MARMESERV
Miciurin	-
Mîndîc	Primăria s. Mîndîc
Moara de Piatră	-
Nicoreni	ÎM "Nicoreni Service"
Ochiul Alb	Primăria s. Ochiul Alb
P?linia	ÎM"Gspodăria Comunală Pelinia"
Palanca	-
Pervomaiscoe	Primaria Pervomaisce
Petreni	-
Popeștii de Jos	-
Popeștii de Sus	Primăria s. Popeștii de Sus
Sofia	ÎM "Sofia-Servicii"
Șalvirii Vechi	-
Șuri	-
Țarigrad	ÎM "Gospodăria Comunală din s. Țarigrad"

Anexa 4 Schema sistemului de alimentare cu apă Clusterul Nistru

Sursa: Servicii de Consultanță în vederea dezvoltării unui PPP pentru îmbunătățirea alimentării cu apă în Regiunea de Nord a Republicii Moldova, PROPUNERE DE PROIECT PPP (Due Diligence), 2013

Sursa: Studiu de Fezabilitate „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia” elaborat în cadrul Proiectului “Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, 2016